

2017

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

SIA "AC Konsultācijas"

SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRA „TĒRVETE” BĒRNU NODAĻAS REORGANIZĀCIJAS PLĀNS

PLĀNA 1.REDAKCIJA

Pasūtītājs: Zemgales plānošanas reģions, Katoļu iela 2b, Jelgava, LV-3001

Izpildītājs: SIA "AC Konsultācijas", Balasta dambis 70a-1, Rīga, LV-1048

Kontaktpersona: Projekta vadītāja Kristīne Vībane, kristine.vibane@ack.lv, tel. 67873810

Projekta koordinatore Lelde Šarķe, lelde.sarke@ack.lv, tel. 67873810

Satura rādītājs

Saīsinājumu un galveno jēdzienu skaidrojums	3
Ievads.....	4
1. Nepieciešamība pēc pārmaiņām ilgstošās bērnu aprūpes pakalpojumā	5
2. Esošās situācijas apraksts	7
2.1. BSAC raksturojums un atrašanās vieta	7
2.2. Pakalpojumu pieejamība	9
2.3. BSAC sasniedzamība	12
2.4. BSAC esošie bērni un to skaita izmaiņas	12
2.5. BSAC personāls	15
2.6. BSAC ēkas infrastruktūra un piederība.....	17
2.7. BSAC budžets	18
3. Iestādes reorganizācija	23
3.1. BSAC likvidācija.....	23
3.2. Risinājumi esošās BSAC ēkas daļas turpmākai izmantošanai	23
3.3. Finansējuma avoti.....	25
3.4. Nozīmīgākās veicamās aktivitātes un laika plāns	29
Kopsavilkums	32
Pielikumi	33

Saīsinājumu un galveno jēdzienu skaidrojums

BSAC – bērnu sociālās aprūpes centrs

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

DI - deinstitucionalizācija

SAM – specifiskais atbalsta mērķis

ES – Eiropas Savienība

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību

ETS – ES strukturālo un investīciju fondu mērķis „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020.gadam

ZPR – Zemgales plānošanas reģions

FT – funkcionāli traucējumi

GRT – garīga rakstura traucējumi

Deinstitucionalizācija (DI) – pakalpojumu sistēmas izveide, kas sniedz personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, nepieciešamo atbalstu, lai tā spētu dzīvot mājās vai ģimeniskā vidē.¹

Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums - ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums ir pakalpojuma forma, kas paredz bērna aprūpes organizēšanu mazās grupās veidā, kas veicina ģimenisku sajūtu, ar vienu vai vairākiem aprūpes speciālistiem, kas pilda vecāku funkcijas (taču šī aprūpe netiek organizēta aprūpes sniedzēju dzīvesvietās, bet speciāli izveidotās grupās).²

Sabiedrībā balstīti pakalpojumi – pakalpojumi, kas personai sniedz atbalstu funkcionālo traucējumu radīto ierobežojumu pārvarēšanai, dodot iespēju dzīvot mājās, un bērnu gadījumā – augt ģimeniskā vai tai pietuvinātā vidē, ietverot preventīvos pasākumus, lai novērstu institūciju pakalpojumu nepieciešamību. Sabiedrībā balstīti pakalpojumi ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ietver sevī arī aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē, uzturēšanos ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā vai “jauniešu mājā”.³

¹ Labklājības ministrija. Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam, 3.lpp. http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

² European Expert Group on the Transition from Institutional to Family Based Care. “Common European Guidelines on the Transition from institutional to Community-based Care”, 28.lpp. <http://www.deinstitutionalisationguide.eu/wp-content/uploads/2016/04/GUIDELINES-Final-English.pdf>

³ Labklājības ministrija. Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam, 3.lpp. http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

Ievads

Pamatojoties uz starp SIA “AC Konsultācijas” un Zemgales plānošanas reģiona 2016. gada 2.decembrī noslēgto Līgumu Nr. 3-41.4/65, SIA “AC Konsultācijas” veic Zemgales plānošanas reģiona bērnu aprūpes iestāžu reorganizācijas plānu izstrādi (iepirkuma ID NR. ZPR2016/8). Pakalpojuma mērķis ir izstrādāt detalizētus reorganizācijas plānus astoņām Zemgales plānošanas reģionā esošām bērnu sociālās aprūpes iestādēm. Šis reorganizācijas plāns tiek izstrādāts Sociālās aprūpes centra „Tērvete” Bērnu nodaļai (turpmāk tekstā – BSAC). Sociālās aprūpes centrs „Tērvete” sniedz ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumus arī pilngadīgām personām (kopā turpmāk tekstā SAC “Tērvete” vai SAC).

Reorganizācijas plāna 1.redakcijas izstrāde tika veikta no 2016. gada 2.decembra līdz 3.februārim. Pakalpojuma izpildē izmantotas vairākas datu ieguves metodes – dokumentu un statistikas datu analīze, viena diskusija-plānošanas seminārs ar pašvaldības un iestādes pārstāvjiem, BSAC darbinieku aptauja.

Reorganizācijas plāna ietvaros veikts esošās situācijas raksturojums, ietverot informāciju par BSAC atrašanās vietu un iestādes sasniedzamību, tuvumā esošajiem pakalpojumiem, iestādē esošajiem bērniem un personālu, kā arī par BSAC ēku infrastruktūru un budžetu. Plānā sniegts reorganizācijas risinājuma attiecībā uz turpmāku bērnu aprūpi raksturojums. Ņemot vērā, ka ar 2017.gada 31.decembri BSAC noteikta likvidācija, reorganizācijas plānā identificēts, kā esošā infrastruktūra tiks izmantota turpmāk. Tāpēc plāna izstrādes ietvaros ir veikts esošās BSAC ēkas vispārējs tehniskais apsekojums, novērtējot ēkas stāvokli un identificējot nozīmīgākās vēlamās darbības attiecībā uz infrastruktūras atjaunošanu ēkā.

Šis reorganizācijas plāns sastāv no piecām nodaļām – kopējā reorganizācijas mērķa un nepieciešamību pēc pārmaiņām ilgstošās bērnu aprūpes pakalpojumā pamatojuma, BSAC esošās situācijas apraksta, reorganizācijas risinājumiem un nozīmīgāko veicamo aktivitāšu plāna, kopsavilkuma un pielikumiem.

1. Nepieciešamība pēc pārmaiņām ilgstošās bērnu aprūpes pakalpojumā

Sociālie pakalpojumi ir iekļaujošu izaugsmi veicinošs faktors, jo tajos ieguldītie līdzekļi sekmē cilvēkkapitāla attīstību, tādējādi sniedzot vidēju un ilgtermiņa atdevi kā ekonomiskā aspektā, tā individuālā un sabiedrības līmenī kopumā.⁴ Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam (turpmāk tekstā – Pamatnostādnes) aktualizē nepieciešamību mainīt līdzšinējo pieeju un izpratni par sociālajiem pakalpojumiem, lai tie būtu kā atbalsta instruments indivīdu aktivizēšanai, iekļaušanai sabiedrībā, izglītības sistēmā un darba tirgū.⁵ Lai uzlabotu ārpusģimenes aprūpē esoši bērnu aprūpi, Pamatnostādnēs ir definēts rīcības virziens - veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu aprūpi ģimeniskā vidē⁶ vai tai pietuvinātā pakalpojumā⁷ un sekmēt bērnu atgriešanos ģimenē.⁸ Tieši bērna atgriešana bioloģiskajā ģimenē vai alternatīvi – augšana audžuģimenē, adopcijā vai pie aizbildņa - ir prioritāra attiecībā uz bērna vajadzībām.

Gadījumos, kad bērna atgriešana bioloģiskajā ģimenē vai alternatīvi – augšana audžuģimenē, adopcijā vai pie aizbildņa – nav iespējama, bērns tiek ievietots bērnu ilgstošās aprūpes iestādē. Taču esošais aprūpes modelis – tā tradīcijas ir sakņojušās “vecajā aprūpes sistēmā” - nereti ir attāls no tā, kāda bērnu aprūpe būtu ģimeniskai videi pietuvinātā modelī – vienkāršiem vārdiem raksturojot, kā tas būtu situācijā ģimenē. Kā norādīts Kopīgajās Eiropas vadlīnijās pārejai no institūcijas uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem (“Common European Guidelines on the Transition from institutional to Community-based Care”), bērnu aprūpes institūcijas bieži atgādina lielas, apjomīgas iestādes, kas nav bāzētas bērna vajadzībās un kas nav tuvas ģimeniskiem apstākļiem - tām ir institūcijai raksturīgas pazīmes (depersonalizācija, rutīnas stingrība, bloku veida aprūpe, socializēšanās ierobežojumi, atkarība no iestādes).⁹ Esošie bērnu aprūpes centri nereti ir veidojušies kā iestādes ar plašiem gaitenīiem, daudz dzīvojamām istabām, koncentrējot lielu bērnu skaitu vienuviet. Nereti šajās iestādēs, ņemot vērā lielās telpu platības, ir reģistrēti vairāki pakalpojuma veidi (krīzes centrs, pansionāts, pirmsskolas izglītības iestāde u.c.), bērnu mājām veidojoties pakalpojumu centrā.

Tāpēc jaunajā bērnu aprūpes modelī bērnu grupas veidojamas dzīvojamās ēkās (attiecīgi dzīvokļos daudzdzīvokļu ēkā vai privātmājās), grupas veidojamas mazas – līdz astoņiem bērniem un jauniešu māju gadījumā – līdz 12 bērniem. Tāpat rekomendējams nekoncentrēt lielu skaitu bērnu grupu vienuviet, tāpēc maksimālais grupu skaits vienā ēkā būtu 1-3 grupas. Papildus, ņemot vērā to, ka nereti

4 Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.- 2020.gadam. (sk. 2016.12.2), http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf, 4.lpp

5 Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.- 2020.gadam. (sk. 2016.12.2), http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf, 6.lpp

6 Ģimeniska vide - pamatojoties uz Kopīgajām Eiropas vadlīnijām pārejai no institūcijas uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem, ģimeniska vide ir īstermiņa vai ilgtermiņa aprūpes forma, kas paredz bērna augšanu ģimenē, kurā ģimenes loceklim ir piešķirtas tiesības sniegt šāda veida aprūpi un kas ir finansiāli vai citādā veidā tiek materiāli atbalstīta. (28.lpp)

7 Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums – pamatojoties uz Kopīgajām Eiropas vadlīnijām pārejai no institūcijas uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem, ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums ir pakalpojuma forma, kas paredz bērna aprūpes organizēšanu mazās grupās veidā, kas veicina ģimenisku sajūtu, ar vienu vai vairākiem aprūpes speciālistiem, kas pilda vecāku funkcijas (taču šī aprūpe netiek organizēta aprūpes sniedzēju dzīvesvietās, bet speciāli izveidotās grupās). (28.lpp)

8 Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.- 2020.gadam. (sk. 2016.12.2), http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf, 47.lpp

9 Common European Guidelines on the Transition from institutional to Community-based Care, 26.lpp

novērojama situācija, kad bērnu aprūpes iestādes atrodas ārpus apdzīvotu vietu centriem, kur nav pieejami veselības, sociālie un sadzīves pakalpojumi, jauno modeli nepieciešams veidot tādos apdzīvotu vietu centros, kur ir pieejami šie pakalpojumi.

Nepieciešamību pēc pārmaiņām bērnu aprūpē papildina pētījumā par ārpusģimenes, aprūpes un adopcijas sistēmu secinātais¹⁰, ka tikai 41% no ārpusģimenes aprūpes iestādē esošajiem bērniem jūtas pilnvērtīgi sagatavoti un ir apguvuši nepieciešamās iemaņas patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc iestādes atstāšanas. Tas nozīmē, ka vairāk nekā puse bērnu, kuri dzīvo ārpusģimenes aprūpes iestādē, nejūtas pilnvērtīgi sagatavoti un nav apguvuši nepieciešamās iemaņas patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc iestādes atstāšanas.¹¹

Lai palīdzētu bērniem apgūt patstāvīgai dzīvei nepieciešamās iemaņas, kā arī veicinātu individuālāku pieeju, kas ir iespējami tuva vēlamajam ģimenes modelim, kādā jādzīvo bērniem ģimenēs, mazinot institūcijas sajūtu raisošus vides apstākļus, nepieciešams mainīt pastāvošo pakalpojuma formu. Viens no risinājumiem ir jau uzsāktā jauniešu māju izveide un attīstība, kur pusaudzis apgūt zināšanas un prasmes personīgā budžeta plānošanai, mājāsaimniecības vadīšanai, sevis aprūpei un citām sadzīvē nepieciešamām iemaņām, kas ir būtisks priekšnoteikums sekmīgai patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc iznākšanas no bērnu aprūpes iestādes.¹² Jauniešu mājas paredzētas jauniešiem vecumā no 15 gadiem. Otrs risinājums ir mazskaitlīgu bērnu grupu izveide bērniem vecumā līdz 15 gadiem (ar maksimālo bērnu skaitu vienā grupā astoņi un vienā ēkā - ne vairāk kā trīs grupām). Šis aprūpes modelis paredz iespēju veidot arī mazākas grupas - bērnu skaitu grupā, mājokļa veidu un aprūpes modeli katrai bērnu aprūpes iestādei nepieciešams izstrādāt patstāvīgi, ņemot vērā bērna vajadzības.

---

10 Pētījums „Ārpusģimenes, aprūpes (ārpusģimenes aprūpes iestādes, audžuģimenes, aizbildnība) un adopcijas sistēmas izpēte un ieteikumi tās pilnveidošanai”, 21. un 275.lpp., http://www.bti.gov.lv/lat/arpusgimenes_aprupe/statistika_un_petijumi/?doc=1877&page

11 Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.- 2020.gadam. (sk. 2016.12.2), http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf, 24.lpp

12 Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.- 2020.gadam. (sk. 2016.12.2), http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf, 24.lpp

2. Esošās situācijas apraksts

Nodaļā raksturota esošā situācija BSAC – pamatfakti par iestādi un tās vēsturi, atrašanās vietu un sasniedzamību, BSAC tuvumā esošajiem sociālajiem, veselības, izglītības un sadzīves pakalpojumiem. Nodaļas turpinājumā sniegta informācija par BSAC esošajiem bērniem un to skaita izmaiņām pēdējo (2014.-2016.) gadu laikā, BSAC personālu. Nodaļas noslēgumā iekļauta informācija par BSAC ēkas infrastruktūru, t.sk. īpašumtiesībām, kā arī par iestādes pēdējo gadu (2014.-2016.) budžetu.

2.1. BSAC raksturojums un atrašanās vieta

Šajā nodaļā sniegts BSAC raksturojums, sniedzot informāciju par tā vēsturi un nodrošinātajiem pakalpojumiem, kā arī raksturojot iestādes novietojumu, to attēlojot arī grafiski.

SAC “Tērvete” novietojums	
Faktiskā adrese	„Mežmalieši”, Tērvetes pagasts, Tērvetes novads, LV-3730
Juridiskā adrese	„Mežmalieši”, Tērvetes pagasts, Tērvetes novads, LV-3730
Deklarēto iedzīvotāju skaits Tērvetes pagastā	1 910 ¹³
Deklarēto iedzīvotāju skaits Tērvetes novadā	3 596 ¹⁴
Attālums līdz novada centram	Zelmeņi – 4,9 km (4,2 km ar kājām)
Attālums līdz tuvākajai republikas nozīmes pilsētai	Jelgava – 35,3 km (P95), 36,9 km (P96)
Attālums līdz tuvākajai pilsētai, kur pieejami veselības aprūpes pakalpojumi, ar kuru tiek nodrošināta sabiedriskā transporta savienojamība	Dobeles – 19,8 km

Tabula 1. SAC “Tērvete” novietojums.

SAC “Tērvete” atrodas Mežmaliešos, kas ir ciems Tērvetes pagastā, Tērvetes novadā. Attālums no BSAC līdz Tērvetes centram ir gandrīz 5 km, bet līdz novada centram Zelmeņiem – 4 km¹⁵. Līdz tuvākajai pilsētai Dobelei, kur pieejams plašs veselības, sadzīves un izglītības pakalpojumu klāsts – nepilni 20 km¹⁶. Iestādes novietojums raksturots 1. tabulā un attēlots 1. attēlā. Tērvetes pagasts robežojas ar Augstkalnes un Bukaišu pagastiem, Zaļenieku pagastu (Jelgavas novads) un Auru, Krimūnu un Penkules pagastiem (Dobeles novads).

¹³ PMLP (2016). Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās.

http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/iedzivotaju%20re%C4%A3istrs/0107iedzregi/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_pagasti.pdf (dati par 01.07.2016, skatīts 18.01.2017)

¹⁴ PMLP (2016). Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās.

http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/iedzivotaju%20re%C4%A3istrs/0107iedzregi/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_pagasti.pdf (dati par 01.07.2016, skatīts 18.01.2017)

¹⁵ Google Maps (skatīts 18.01.2017.)

¹⁶ Google Maps (skatīts 18.01.2017.)

Pēc PMLP datiem¹⁷ deklarēto iedzīvotāju skaits Tērvetes novadā uz 01.07.2016. ir 3 596. No tiem 1 901 iedzīvotāji dzīvo Tērvetes pagastā. Tērvetes novada platība ir 224,2 km², no kuras Tērvetes pagasta platība ir 92,9 km².¹⁸

Attēls 1. Mežmaliešu novietojums reģionā un Latvijā. Avots: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija¹⁹

SAC „Tērvete” ēka ir celta 1983. gadā, bet sociālais aprūpes centrs sācis darboties 1990. gadā. Sākotnēji SAC darbība plānota tikai kā veco ļaužu pansionāts, tomēr 1991. gadā pievienota arī bērnu nodaļa. SAC darbības sākumposmā lielākā daļa klientu bijuši bērni, bet šobrīd situācija ir mainījusies – veco ļaužu nodaļā pieprasījums pēc pakalpojuma ir lielāks.

Pēc sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem SAC “Tērvete” sniedz divus sociālos pakalpojumus:

- Veco ļaužu nodaļas darbība reģistrēta kā SAC “Tērvete” sniegtais ilgstošās aprūpes pakalpojums ar izmitināšanu abu dzimumu pilngadīgām personām – invalīdiem ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām;
- Bērnu nodaļas darbība reģistrēta kā SAC “Tērvete” sniegtais ilgstošās aprūpes pakalpojums ar izmitināšanu abu dzimumu bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem.²⁰

Iepriekš SAC “Tērvete” bijis reģistrēts arī pakalpojums “Dienas aprūpes centrs”, kas paredzēts pirmsskolas vecuma bērniem ar fiziska un garīga rakstura traucējumiem, tomēr pakalpojums vairs netiek sniegts.²¹

¹⁷ PMLP (2016). Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās.

http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/documents/iedzivotaju%20re%C4%A3istrs/0107iedzregi/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_pagasti.pdf

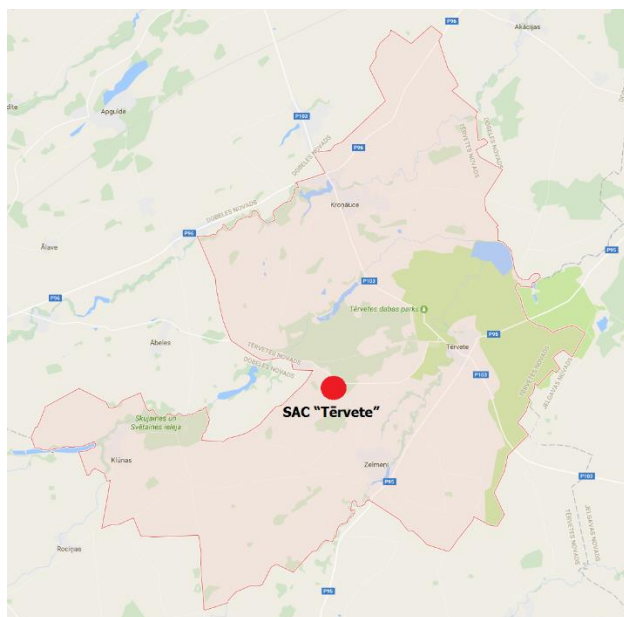
¹⁸ Tērvetes novada mājas lapa (2017). Par novadu. <http://www.tervetesnovads.lv/par-novadu/> (skatīts 23.01.2017)

¹⁹ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Plānošanas reģioni <http://www.varam.gov.lv/images/text/PlanRegioni.jpg> (skatīts 22.12.2016)

²⁰ Labklājības ministrija (2016). Sociālā apdrošināšana. Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. <https://www.lm.gov.lv/text/1047> (skatīts 28.12.2016)

²¹ Labklājības ministrija (2016). Sociālā apdrošināšana. Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. <https://www.lm.gov.lv/text/1047> (skatīts 28.12.2016)

Attēls 2. SAC “Tērvete” novietojums Tērvetes pagastā. Avots: Google Maps²²

2.2. Pakalpojumu pieejamība

Šajā nodaļā sniegta informācija par BSAC apkārtnē pieejamiem pakalpojumiem, pievēršot uzmanību sociālajiem, veselības aprūpes un sadzīves pakalpojumiem, kā arī raksturojot izglītības ieguves un brīvā laika pavadīšanas iespējas centra tuvumā. Padziļinātāk aplūkota sociālo pakalpojumu pieejamība, t.sk. sniedzot kopsavilkumu par situāciju apkārtējos novados, jo tā ir būtiska, plānojot pakalpojumu attīstību novadā.

2.2.1 Sociālo pakalpojumu pieejamība BSAC apkārtnē

Tērvetes novadā pieejams ierobežots sociālo pakalpojumu klāsts - pēc Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra²³ datiem Tērvetes novadā atrodas un sociālos pakalpojumus sniedz tikai SAC „Tērvete” un Tērvetes novada sociālais dienests (kam nav reģistrēti atsevišķi pakalpojumi). Taču Tērvetes novada mājaslapā izvietotā informācija norāda, ka pašvaldības teritorijā darbojas arī Tērvetes novada domes sociālā dienesta Ģimenes atbalsta centrs “Bērnu pasaule”²⁴, servisa dzīvokļi, kas paredzēti vecāka gadagājuma personām, kurām nepieciešams atbalsts pašaprūpē²⁵, Augstkalnes atbalsta centrs, kas piedāvā veļas mazgāšanas un personīgās higiēnas iespējas²⁶ un bērnu pieskatīšanas istaba “Saule”.

Aplūkojot sociālos pakalpojumus apkārtējos novados – Auces, Dobeles, Jelgavas novados – secināms, ka ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums personām ar invaliditāti un pensijas

²² Google Maps (2016). <https://www.google.lv/maps/> (skatīts 26.12.2016)

²³ Labklājības ministrija (2016). Sociālā apdrošināšana. Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. <https://www.lm.gov.lv/text/1047> (skatīts 28.12.2016)

²⁴ Tērvetes novada mājas lapa (2017). Bērnu pasaule. <http://www.tervetesnovads.lv/bernu-pasaule/> (skatīts 24.01.2017)

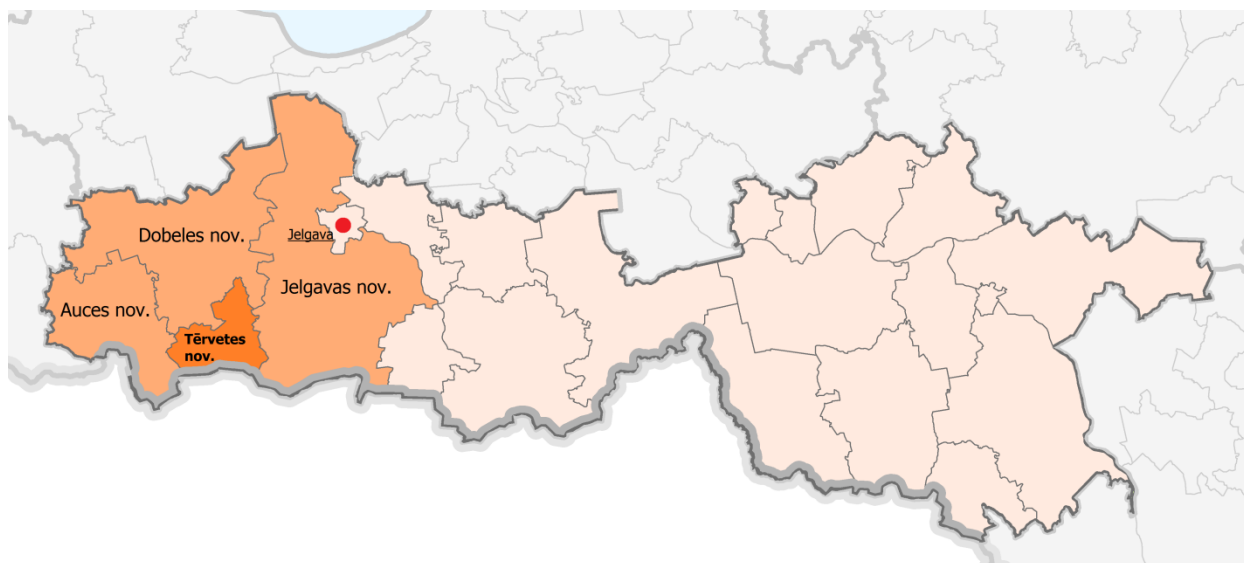
²⁵ Tērvetes novada mājas lapa (2017). Sociālais serviss. <http://www.tervetesnovads.lv/socialais-serviss/> (skatīts 24.01.2017)

²⁶ Tērvetes novada mājas lapa (2017). Augstkalnes atbalsta centrs. <http://www.tervetesnovads.lv/augstkalnes-atbalsta-centrs/> (skatīts 24.01.2017)

vecuma personām tiek piedāvāti arī Auces novadā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrā “Auce” (SIA “MILUR”), Jelgavas novada SARC Jaunsvirlaukas, Kalnciema un Elejas filiālē.

Pakalpojumu pilngadīgām personām ar GRT sniedz Jelgavas novada VSAC “Zemgale” filiāle “Ziedkalne”, Dobeles novadā esošā “Zemgale” filiāle “Lielbērze”. Papildus personām ar GRT Dobeles novadā tiek sniegti tādi pakalpojumi kā dienas centrs, grupu dzīvokļi, aprūpe mājās.

Ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojums bez vecāku gādības palikušiem bērniem apkārtējos novados tiek piedāvāts tikai Dobeles novada Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta centrā “Lejasstrazdi”.

Attēls 3. Tērvetes novada novietojums Zemgales un apkārtējo teritoriju kontekstā. Avots: Zemgales plānošanas reģions

2.2.2 Veselības, sadzīves, izglītības un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumu pieejamība BSAC apkārtnē

Attiecībā uz citiem pakalpojumiem – BSAC apkārtnē primārie veselības aprūpes pakalpojumi, sadzīves un izglītības pakalpojumi, brīvā laika pavadīšanas iespējas ir pieejamas vidēji piecu līdz desmit kilometru rādiusā – novada nozīmes centros Kroņaucē, Tērvetē, Augstkalnē. Minēto pakalpojumu pieejamība raksturota turpmāk nodaļā.

Veselības aprūpe. Tuvākā vieta BSAC, kur iespējams saņemt ģimenes ārsta un aptiekas pakalpojumus, ir Kroņaucē, kas ir Tērvetes novada lielākā apdzīvotā vieta un atrodas aptuveni 7 km²⁷ attālumā un Zelmeņos, kas ir novada centrs un atrodas aptuveni 5 km²⁸ attālumā no BSAC, kā arī Augstkalnē un Bukaišos. Augstkalnes pagastā, kas atrodas aptuveni 13 km²⁹ attālumā, iespējams saņemt arī zobārsta pakalpojumus. Tērvetes pagastā atrodas arī Rehabilitācijas centrs “Tērvete” (turpmāk – RC Tērvete), kas

²⁷ Google Maps (skatīts 24.01.2017.)

²⁸ Google Maps (skatīts 24.01.2017.)

²⁹ Google Maps (skatīts 24.01.2017.)

piedāvā gan valsts apmaksātus, gan privāti apmaksājamus veselības aprūpes pakalpojumus personām ar kustību-balsta aparāta traucējumiem³⁰.

Tuvākā apdzīvotā vieta BSAC, kur pieejami specializēti - ambulatori un stacionāri veselības aprūpes pakalpojumi, ir Dobeles, kas atrodas aptuveni 19 km³¹ attālumā no BSAC. SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīca” sniedz gan primāro, gan sekundāro veselības aprūpi (neatliekamo medicīnisko palīdzību, speciālistu pakalpojumus). Plašāki medicīniskie pakalpojumi pieejami Jelgavas pilsētā, kas atrodas 38 km attālumā.

Sadzīves pakalpojumi. Novada nozīmes centros Augstkalnē, Kroņaucē un Tērvetē, kas atrodas vistuvāk BSAC (5 km attālumā), ir pieejami dažādi sadzīves pakalpojumi – veikali, kafejnīcas, pasta nodaļas, frizieris. Plašāki sadzīves pakalpojumi, t.sk. bankas pakalpojumi, pasta nodaļa, pārtikas un apģērbu veikali, pieejami Dobelē.

Izglītības iespējas. Tērvetes pagastā 7 km attālumā no BSAC atrodas Annas Brigaderes pamatskola, kas piedāvā pirmsskolas un pamatzglītības iespējas. Pirmsskolas un pamata izglītība ir pieejama arī pirmsskolas izglītības grupā “Zvaniņi”, kas atrodas 13 km attālumā un Bukaišu skolā, kas atrodas 11 km attālumā. Tuvākā vidusskola ir Augstkalnes vidusskola 11 km attālumā, kas atrodas Augstkalnē.³²

Tuvākās profesionālās ievirzes izglītības iestādes (mūzika, māksla, sports) un Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības centrs atrodas Dobelē.³³

Brīvā laika pavadīšanas iespējas. Pēc novada mājas lapā sniegtās informācijas³⁴ Tērvetes pagastā iespējams apmeklēt Tērvetes novada sporta halli (tiek piedāvāta arī ārstnieciskā vingrošana), floristikas pulciņa nodarbības, Tērvetes novada Jauniešu iniciatīvu centra aktivitātes, kā arī apmeklēt Annas Brigaderes muzeju “Sprīdīši” vai Tērvetes senvēstures muzeju un XII gs. Tērvetes koka pili. Pārējos pagastos pieejamas iespējas iesaistīties Augstkalnes amatieru teātra darbībā, vokālajā ansamblī, apmeklēt Bērnu un jauniešu dienas centru „Varavīksne” un citas iespējas. Pieejama arī Bibliotēka un Tērvetes kultūras nama rīkote pasākumi.

Kopumā sociālo, veselības, sadzīves, izglītības un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumu pieejamība BSAC apkārtnē ir ierobežota, jo Mežmaliešos, kur atrodas BSAC, citi pakalpojumi, izņemot SAC sniegtos sociālos pakalpojumus, nav pieejami. Tuvākās vietas, kas atbilst ieteiktajam VARAM pakalpojumu klāstam atbilstoši apdzīvojuma līmenim³⁵ - pagasta centrs, ciems ir Tērvete, kur, lai saņemtu nepieciešamos pakalpojumus, no BSAC ir jāmēro vidēji 5 km liels attālums. Plašāks pakalpojumu klāsts pieejams Dobelē, kas atrodas 20 km attālumā no BSAC.

³⁰ Tērvetes novada mājas lapa (2017). Veselība. Rehabilitācijas centrs Tērvete. <http://www.tervetesnovads.lv/rehabilitācijas-centrs-tervete/> (skatīts 24.01.2017)

³¹ Google Maps (skatīts 24.01.2017.)

³² Tērvetes novada mājas lapa (2017). Izglītība. <http://www.tervetesnovads.lv/> (skatīts 24.01.2017)

³³ Dobeles novada izglītības lietu pārvalde. (2016). Izglītības iestādes. <http://www.dobelesizglitiba.lv/lv/izgliitibas-iestaaades-26109> (skatīts 25.01.2017)

³⁴ Tērvetes novada mājas lapa (2017). <http://www.tervetesnovads.lv/> (skatīts 24.01.2017)

³⁵ VARAM. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam, 5. pielikums. “Pakalpojumu klāsts („grozs”) atbilstoši apdzīvojuma līmenim (infrastruktūra un pakalpojumi)”

2.3. BSAC sasniedzamība

Apakšnodaļā raksturota BSAC sasniedzamība, sniedzot informāciju par autoceļiem, pa kuriem iespējams nonākt BSAC, to stāvokli un raksturojot BSAC pieejamību ar sabiedrisko transportu, t.sk. sniedzot informāciju par apkārtnē pieejamiem sabiedriskā transporta maršrutiem.

Ceļu infrastruktūra

SAC “Tērvete” iespējams nonākt, braucot pa valsts vietējo autoceļu V1112 (Tērvete–Penkule), ko šķērso autoceļš V1122 (Apguldes stacija–Bukaiši). Virzienā uz Tērveti atrodas BSAC tuvākais reģionālais autoceļš - P103 (Dobele–Bauska), kurš atrodas 3,8 km attālumā no centra. 5,3 km attālumā atrodas reģionālais autoceļš ir P95 (Jelgava–Tērvete–Lietuvas robeža (Žagare)).³⁶ Vietējās nozīmes autoceļš virzienā no Tērvetes līdz SAC “Tērvete” ir ļoti sliktā stāvoklī – piecu kilometru garumā grants segums ir bedrains un mitrā laikā arī slidens, kas apgrūtina sasaisti ar apkārtni, t.sk. veselības pakalpojumiem, kas pieejami citās apdzīvotās vietās.

Pieejamība ar sabiedrisko transportu

SAC “Tērvete” tuvākā sabiedriskā transporta pietura “Tērvetes sociālās aprūpes centrs” atrodas aptuveni 150 metru attālumā no BSAC. SIA “Dobeles autobusu parks” šobrīd ir vienīgais pārvadātājs, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus no pieturas “Tērvetes sociālās aprūpes centrs” (maršruta gala pietura). No pieturas tiek nodrošināts tikai viens maršruts, kurš reisa ietvaros nodrošina sasniedzamību ar Tērveti, Kroņauci un Dobeli. Autobuss kursē tikai darba dienās, divas reizes dienā katrā virzienā. Pieejamība ar sabiedrisko transportu ir ierobežota, jo autobuss kursē laika posmā no pulksten 10:28 līdz 14:00. Nedēļas nogalē netiek nodrošināts neviens autobusu reiss, līdz ar to netiek nodrošināta pietiekama Tērvetes un Dobeles sasniedzamība.³⁷

2.4. BSAC esošie bērni un to skaita izmaiņas

Šajā nodaļā raksturoti BSAC esošie bērni pēc to dzimuma, vecuma, tautības, reliģiskās piederības. Nodaļā sniegta informācija par bērnu izglītību, uzturēšanās ilgumu BSAC, deklarēto adresi, dzīvi pirms nonākšanas BSAC, sociālajām saitēm ar ģimeni. Sniegta informācija arī par bērnu skaita BSAC izmaiņām pēdējo gadu (2014.-2016.) laikā, kā arī izstāšanās iemesliem.

BSAC uz 2016. gada 6. decembri ir 15 bērni – sešas meitenes un deviņi puisi, no kuriem divi bērni atrodas pirmsadopcijas aprūpē ASV. Turpmāk nodaļā raksturoti bērni, kas BSAC uzturas pastāvīgi (13). Bērni ir vecumā no 12 līdz 17 gadiem. Lielākā daļa BSAC mītošo bērnu ir latvieši, viens – krievu un viens romu tautības. Diviem bērniem ir arī reliģiskā piederība. Detalizēta informācija par bērnu raksturojošiem rādītājiem attēlota 2. tabulā.

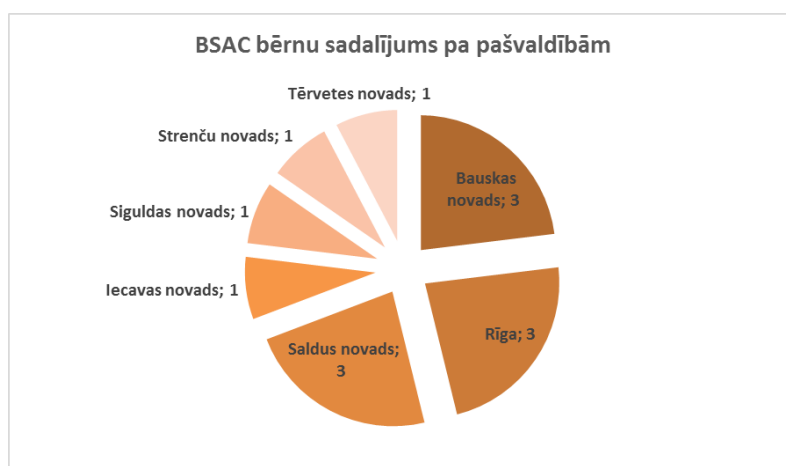
³⁶ Pēc Latvijas Valsts ceļi datiem (2016). <http://lvceli.lv/informacija-un-dati/#celu-klasifikacija> (skatīts 18.12.2016)

³⁷ Pēc Autotransporta direkcijas sniegtajiem datiem un 1188.lv Starppilsētu autobusu saraksta. <http://www.1188.lv/satiksmes/starppilsetu-autobusi> (skatīts 17.12.2016)

Bērnu skaits	
Dzimums	
Sieviete	6
Vīrietis	7
Vecums	
0-11 mēneši	-
1-3 gadi	-
4-6 gadi	-
7-11 gadi	-
12-17 gadi	13
Tautība	
Latviešu tautība	11
Krievu tautība	1
Romu tautība	1
Izglītība	
Bērns līdz 4 gadu vecumam, neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādi	-
Vispārējās izglītības programma	7
<i>t.sk. apgūst profesiju</i>	-
Speciālās izglītības programma	6
<i>t.sk. apgūst profesiju</i>	2
Bērnu uzturēšanās ilgums BSAC	
līdz 3 mēnešiem	-
3 -11 mēneši	4
1-2 gadi	6
3-4 gadi	3
5 gadi un vairāk	-
Invaliditāte	
Ir	4
Nav	9
Kopā	13

Tabula 2. BSAC bērnus raksturojošie rādītāji.

Pašvaldības, kurās ir deklarēti BSAC esošie bērni, ir Bauskas novads, Rīga, Saldus novads, Iecavas, Siguldas, Strenču un Tērvetes novadi.

Attēls 4. BSAC bērnu sadalījums pēc deklarētās dzīvesvietas.

Pirms nonākšanas BSAC pieci bērni ir dzīvojuši bioloģiskajās ģimenēs. Divi bērni pirms nonākšanas BSAC ir dzīvojuši audžuģimenē vai aizbildnībā, no kurām dažādu iemeslu dēļ ir izņemti. Seši bērni pirms ievietošanas BSAC ir uzturējušies citā bērnu aprūpes iestādē. Iemesli bērnu nonākšanai BSAC galvenokārt ir alkohola pārmērīga lietošana ģimenē, vardarbība pret bērnu un bērna pamešana novārtā, arī vardarbība pret bērna tuvinieku. Uz 2016. gada 6. decembri desmit bērniem uzturēšanās ilgums BSAC ir līdz trim gadiem un trīs bērni centrā uzturas ilgāk par trim gadiem.

Lielākajai daļai bērnu **kontakts ar vecākiem ir minimāls** – tas ir rets, vienas pusē no bērna puses, vai kontakta nav nemaz, kas bērniem samazina iespēju atgriezties atpakaļ pie bioloģiskajiem vecākiem. Ar brāļiem un māsām, īpaši ja visi dzīvo iestādē kopā, kontakts tiek uzturēts ciešs, tomēr ir arī gadījumi, kad kontakta nav. Pieciem bērniem ir kontakts arī ar citiem radniekiem.

Septiņi bērni apgūst vispārējo pamata vai vidējās izglītības programmu, kas veicina bērnu integrēšanos sabiedrībā, jo, ikdienu pavadot ārpus aprūpes centra vai citas institūcijas telpām, kopā ar bērniem no citām ģimenēm, viņi attīsta sociālās prasmes, kuru trūkums nereti ir par iemeslu tam, ka bērns un audžuģimene nespēj atrast kopīgu valodu. Seši bērni apgūst izglītību speciālās izglītības programmās, t.sk. divi bērni apgūst arī profesiju.

Bērnu skaita izmaiņas BSAC

Pēdējo trīs gadu (2014.-2016.) laikā bērnu skaits iestādē kopumā samazinās. Detalizēta informācija par skaita izmaiņām attēlota 3. tabulā.

Rādītājs	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Bērnu skaits BSAC 1. janvārī	22	26	21
Bērnu skaits BSAC 31. decembrī	26	21	15
Iestājušies	16	15	13
Izstājušies	12	20	19
Vidējais bērnu skaits BSAC mēnesī	29	27	21
Vidējais uzturēšanās ilgums BSAC	n/d	n/d	28 mēneši (šobrīd esošo bērnu statistika)

Tabula 3. Bērnu skaita izmaiņas BSAC laika posmā no 2014. līdz 2016. gadam.

BSAC netiek uzkrāta precīza informācija par gada laikā BSAC iestājušos un izstājušos bērnu iestāšanās un izstāšanās iemesliem, tomēr pēc aptuvenas BSAC sniegtās informācijas, pēdējo trīs gadu laikā četri bērni ir adoptēti (neviens bērns nav adoptēts dzīvei Latvijā – visi četri bērni ir adoptēti dzīvei ASV). Aizbildnībā nodoti astoņi bērni, savukārt audžuģimenes uzņēmušas piecus bērnus. Pēdējo gadu laikā miris viens BSAC bērns. Ģimenēs atgriezušies 18 bērni, bet uz citu aprūpes iestādi pārvietots viens bērns. Šajā laika posmā pilngadību sasnieguši 13 BSAC esošie bērni, bet salaulājies – viens BSAC esošais bērns.

2.5. BSAC personāls

Šajā nodaļā raksturots BSAC personāls, raksturojot darbinieku dzimumu, vecuma un dzīvesvietas rādītājus, darba stāžu un profesiju - amatu BSAC, kā arī izglītības līmeni. Nodaļā izklāstīti darbinieku tālākās nodarbinātības plāni – lai noskaidrotu gatavību strādāt ar dažādām mērķa grupām sociālo pakalpojumu sniegšanā, ņemot vērā, ka BSAC š.g. 31.decembrī tiek likvidēts. Kā informācijas avots izmantota iestādes sniegtā informācija un veiktās darbinieku aptaujas rezultāti.

BSAC uz 2016. gada 6. decembri **kopskaitā strādā deviņi darbinieki**, no kuriem aprūpē un rehabilitācijā iesaistītais personāls ir septiņi (kas, izsakot procentuāli, veido 78% no darbinieku kopskaita), saimnieciski tehniskais personāls ir viens (kas veido 11% no darbinieku kopskaita) un viens vadītājs (kas veido 11% no darbinieku kopskaita). Iestādes vadītāja ir Signe Vintere. Uz vienu bērnu iestādē tātad ir **0,60** darbinieki, no kuriem **aprūpē un rehabilitācijā iesaistītie darbinieki uz vienu bērnu ir 0,47**. Salīdzinot ar ZPR bērnu ilgstošās aprūpes iestāžu rādītājiem³⁸ – 0,99 darbinieki uz vienu bērnu un 0,67 aprūpē un rehabilitācijā iesaistītie darbinieki uz vienu bērnu – secināms, ka Tērvetē darbinieku skaits uz bērnu ir zemāka, kas skaidrojams ar to, ka centrā ir izveidota arī veco ļaužu nodaļa, kā rezultātā vairāki saimnieciski - tehniskā personāla un administrācijas darbinieki nodarbināta tur.

	iestāde 1	iestāde 2	iestāde 3	iestāde 4	BSAC	iestāde 5	iestāde 6	iestāde 7	ZPR vid.
Darbinieku skaits uz vienu bērnu	0,92	0,95	1,26	1,05	0,60	0,81	1,72	0,63	0,99
Aprūpes darbinieku skaits uz vienu bērnu	0,65	0,58	0,95	0,57	0,47	0,44	1,17	0,51	0,67

Tabula 4. Darbinieku skaits uz vienu bērnu ZPR esošajās iestādēs pēc reģistrētā bērnu skaita.

Turpinājumā īsumā raksturota darbinieku izglītība, dzīvesvieta, darba stāžs u.c. raksturojoši rādītāji, balstoties uz veiktās aptaujas rezultātiem. Aptaujā kopskaitā piedalījās **septiņi no deviņiem iestādē strādājošajiem darbiniekiem, tāpēc tālāk norādītā informācija attiecināma tikai uz aptaujātajām personām:**

³⁸ Šeit un turpmāk – ZPR vidējie rādītāji aprēķināti, ņemot vērā vidējo aprūpē un rehabilitācijā iesaistīto darbinieku skaitu astoņās ZPR bērnu ilgstošās aprūpes iestādēs, balstoties uz iestāžu sniegto informāciju.

- Iestādē strādā sešas sievietes un viens ir vīrietis. Līdzīgi kā citās reģiona iestādēs, šajā jomā strādājošo vidū ir maz vīriešu dzimuma pārstāvju (vidēji reģiona no darbinieku kopskaita vīrieši veido 14%). Darbinieki iestādē ir vecumā no 36 līdz 49 gadiem. Darbinieku vidējais vecums BSAC ir 42,6 gadi, kas ir zemāks nekā vidēji ZPR – 46,3.
- Pēc deklarētās dzīvesvietas četri darbinieki dzīvo Tērvetes novadā, viens – Jelgavas novadā, viens – Auces novadā un viens – Ozolnieku novadā. Visos gadījumos deklarētā ir arī darbinieku faktiskā dzīvesvieta.
- Aptaujātie BSAC darbinieki ir nodarbināti sešās profesijās/amatos – divi ir aprūpētāji, viens – saimniecības vadītājs, viens – psihologs un sociālais darbinieks, viens – audzinātājs un vēl viens – iestādes vadītājs.
- Pieci iestādes darbinieki ir ieguvuši augstāko izglītību, no kuriem divi darbinieki papildus ir apguvuši profesionālo pilnveidi paaugstinošus kursus par tēmu “ģimenes psihoterapija” un medicīnas jomā. BSAC strādā divi darbinieki ar profesionālo vidējo izglītību, kuri ir nodarbināti bērnu aprūpē.
- Četriem no septiņiem iestādes darbiniekiem darbs BSAC ir vienīgā darbavieta – pilna laika slodze. Trīs darbinieki darbu iestādē apvieno ar darbu citviet. Tas ir vairāk nekā vidēji ZPR (BSAC- 43%, ZPR – 20%).
- Pēc darba stāža iestādē – viens darbinieks iestādē strādā mazāk nekā gadu, četri darbinieki strādā BSAC no viena līdz pieciem gadiem, divi – ilgāk par pieciem gadiem. Kopējais darba stāžs darbā ar bērniem BSAC darbiniekiem ir lielāks nekā stāžs iestādē – pieci darbinieki ar bērniem strādā ilgāk nekā piecus gadus.

Nemot vērā, ka SAC “Tērvete” bērnu nodaļa ar 2017. gada 31. decembri tiek likvidēta un darba attiecības bērnu nodaļā tiks uzteiktas septiņiem darbiniekiem (vadītāja un saimniecības vadītājs turpinās darbu pilngadīgo personu nodaļā), aptaujā tika pētīta darbinieku gatavība strādāt ar citām mērķa grupām sociālajos pakalpojumos:

- Ar **ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem** vēlētos strādāt pieci no septiņiem aptaujātajiem iestādes darbiniekiem, divi darbinieki nezina, vai to vēlētos. Pieci darbinieki, kas vēlētos turpināt darbu ar šo mērķa grupu, uzskata, ka viņiem būtu nepieciešamas apmācības jaunajai – ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojuma sniegšanā. Kā nepieciešamās apmācību tēmas darbā ar ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem darbinieki norāda šādas: darbs ar bērniem ar īpašām vajadzībām, konfliktsituāciju risināšana, sociālās aprūpēšanas prasmes, specifiskas zināšanas par mērķagrupu, supervīzijas.
- Ar **bērniem ar funkcionāliem traucējumiem** strādāt vēlētos divi iestādes darbinieki, divi nevēlētos un trīs darbinieki pašlaik nezina, vai vēlētos. Attiecībā uz specifiskām apmācībām darbam ar šo mērķa grupu, par tādu nepieciešamību nezina/nav pārliecināti četri darbinieki un viens norāda, ka speciālas apmācības šādā darbā nebūtu nepieciešamas.
- Ar **pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem** vēlētos strādāt divi iestādes darbinieki. Viens no četriem darbiniekiem, kas atbildēja uz šo jautājumu, norāda, ka darbā ar mērķa grupu viņam būtu vajadzīgas apmācības par garīgo atpazīcību, viens darbinieks norāda, ka viņam apmācības nebūtu nepieciešamas un divi nezina/nejūtas pārliecināti, vai viņiem būtu nepieciešamas apmācības.

- Ar **vecāka gadagājuma** personām un personām ar smagu invaliditāti vēlētos strādāt tikai viens BSAC darbinieks.

Kopumā var secināt, ka darbinieki ir visatvērtākie darbam ar ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, savukārt strādāt ar pārējām mērķa grupām darbinieki ir salīdzinoši mazāk gatavi, vai šādu iespēju vēl nav izskatījuši. Par gatavību strādāt kādā citā tematiskajā jomā, mainot savas darbības jomu, nav norādījis neviens darbinieks. Ņemot vērā, ka divi darbinieki, kuri darbu SAC neturpinās, darbu iestādē apvieno ar darbu citviet, pastāv iespēja, ka šie darbinieki turpinās darbu savā otrā darba vietā.

2.6. BSAC ēkas infrastruktūra un piederība

Šajā nodaļā sniegta informācija par BSAC infrastruktūras tehnisko stāvokli, kas noteikts, veicot tehnisko apsekošanu – ēku vispārēju novērtēšanu. Nodaļā raksturota 2.1 apakšnodaļā raksturotā BSAC ēka kurā šobrīd tiek sniegts bērnu aprūpes pakalpojums. BSAC ēka “Mežmalieši” atrodas Tērvetes novada pašvaldības īpašumā³⁹. Ēkas vispārējai novērtēšanai tika veikts ēkas pamatu un pagrabstāva tehniskais apsekojums, tika novērtēts arī iekštelpu un inženierkomunikāciju tehniskais stāvoklis. Pilnu tehniskā apsekojuma atzinumu skatīt reorganizācijas plāna pielikumā.

BSAC atrodas SAC „Tērvete” 3.stāvā, Mežmaliešos, Tērvetes pagastā. SAC kopējā platība ir ap 11 100 m² - ēkai ir divi līdz četri stāvi un pagrabstāvs. Ēkas veido perimetrālu apbūvi ar daļēji slēgtu iekšējo pagalmu.

Attiecībā uz ēkas **pamatiem un pamatni**, 1,5-ķieģeļu platie pamati ir saplaisājuši, deformējušies pamatu nevienmērīgās sēšanās dēļ. Nevienmērīgu sēšanos izsauc gruntsūdeņu plūsma zem pamatiem, sevišķi lietūs laikā un pavasaros, kad sistemātiski applūst pagrabu telpas. Par nekvalitatīvu drenāžu sistēmu ap ēkām liecina asfalta iegruvumi pie ēkām. Ēkas **ārsienas** ir apmierinošā tehniskā stāvoklī, kaut vietām vērojamas nebūtiskas vertikālas plaisas, un ēkas sienas nav siltinātas. **Jumta konstrukcija** ir daļēji veidota ar iekšējo lietus ūdens novades sistēmu. Attiecībā uz **iekštelpu tehnisko stāvokli** – iekštelpu sienu apdare atrodas apmierinošā tehniskajā stāvoklī, savukārt kāpņu telpas ir neapmierinošā tehniskajā stāvoklī, tās nav aprīkotas ar pacēlājiem personām ar pārvietošanās grūtībām.

Inženierkomunikācijas ēkā funkcionē pilnībā, to tehniskais stāvoklis ir apmierinošs. **Ūdensvada un kanalizācijas sistēma** ir darbaspējīga, iekārtas un ietaises atbilst standartiem. **Apkures sistēma** nav skalota, tomēr kopumā tās tehniskais stāvoklis ir apmierinošs. Ventilācijas iekārtas un gaisa kondicionēšanas sistēmas nav ierīkotas.

Ēkas tehnisko rādītāju un ar tiem saistīto citu ekspluatācijas rādītāju stāvokļa pasliktināšanās pakāpe noteiktā laika momentā attiecībā pret jaunu būvi dabas, klimatisko un laika faktoru ietekmē, kā arī cilvēku darbības vai bezdarbības dēļ SAC ēkas nolietojums vērtējams ~40% robežās. Noteiktais lielums (procentos) pamatojams ar faktu, ka ēku komplekss kopumā neatbilst Ministru kabineta 2015.gada

³⁹ Zemesgrāmatu apliecība (1.11.2010.). Dobeles zemesgrāmatu nodaļa, Tērvetes pagasta zemesgrāmatas nodaļējums Nr. 295, Kadastra numurs 4688 002 0024.

30.jūnija noteikumu Nr.339 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 002-15 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika" prasībām, - inženierkomunikācijas (apkure) nav pienācīgi uzturētas, nav izbūvēta ārējā ugunsdzēsības sistēma, nav ventilācijas, gaisa kondicionēšanas un zibensaizsardzības sistēmas.

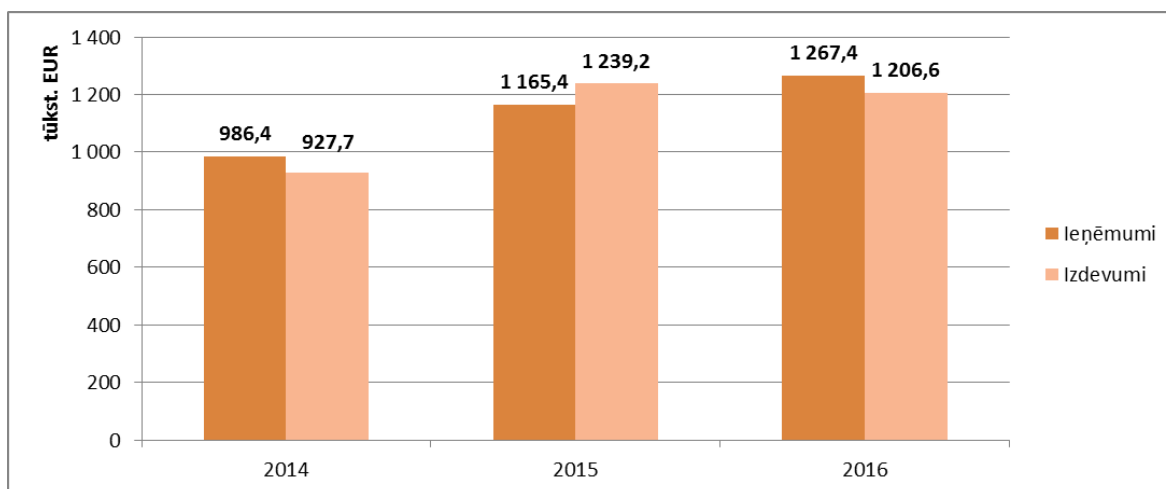
Lai nodrošinātu Būvniecības likuma prasības, jāveic Sociālās aprūpes centra "Tērvete" visu ēku, tai skaitā ēkas, kurā atrodas BSAC, padziļināta tehniskā izpēte, t.sk. grunts pamatnes, lai izstrādātu kompleksu SAC "Tērvete" būves atjaunošanas (būvdarbi, kuru rezultātā ir nomainīti nolietotojušies būves nesošie elementi vai konstrukcijas vai veikti funkcionāli vai tehniski uzlabojumi, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju) būvprojektu.

2.7. BSAC budžets

Šajā nodaļā sniegta informācija par SAC „Tērvete” budžetu periodā no 2014.gada līdz 2016.gadam, norādot ieņēmumu un izdevumu apjomu, tā dinamiku pa gadiem un struktūru sadalījumā pa lielākajām tāmes pozīcijām. Informācija sniegta, pamatojoties uz iestādes grāmatvedības sniegtajiem datiem un budžeta izpildes tāmēm.

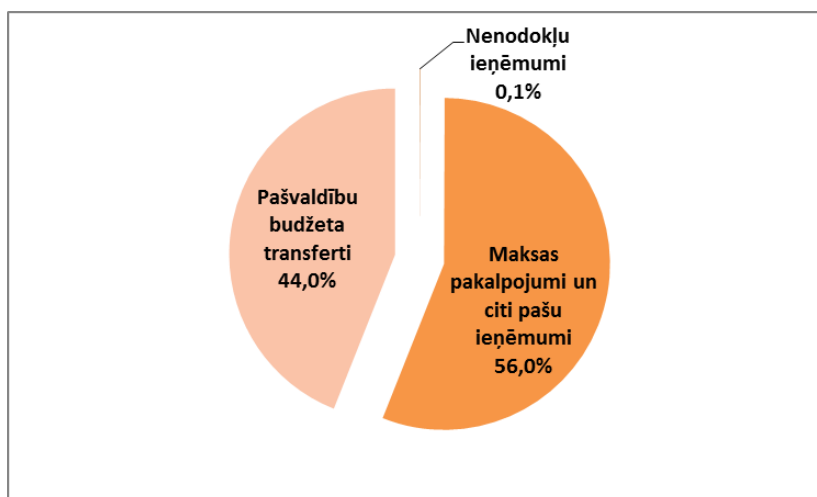
Turpinājumā ir apkopota informācija par iestādes **kopējā budžeta izpildi, kurā ietverta gan bērnu nodaļa, gan pilngadīgo personu nodaļa**, atsevišķa analīze par bērnu nodaļas budžeta izpildi sniegta apakšnodaļas noslēgumā.

2016.gadā iestādes ieņēmumi bija 1 267 393 EUR, un laikā no 2014.gada līdz 2016.gadam ieņēmumi pieauguši par 28%, jo ir pieaudzis klientu skaits un ieņēmumi par iestādes sniegtajiem maksas pakalpojumiem (pilngadīgo personu nodaļai). Savukārt izdevumi 2016.gadā bija 1 206 571 EUR, un to pieaugums šajā pašā laika periodā bijis līdzīgs - 30% (attiecīgi pieauguši izdevumi atlīdzībai, par komunālajiem pakalpojumiem un citi izdevumi). Pēdējo trīs gadu laikā vērojama nedaudz svārstīga ieņēmumu un izdevumu attiecība. 2016.gadā izdevumi pārsniedz ieņēmumus (par 60 822 EUR), un šī starpība tiek segta no pašvaldības budžeta asinējumiem (finansēšana).

Attēls 3. Iestādes budžeta ieņēmumu un izdevumu dinamika 2014.-2016.gadā, tūkst. EUR.

Iestādes **budžeta ieņēmumus** 2016.gadā veido pašvaldību budžeta transferti, maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi un pavisam nelielu daļu – nenodokļu ieņēmumi (skat 6. attēlu).

Attēls 4. Iestādes budžeta ieņēmumu struktūra 2016.gadā, %.

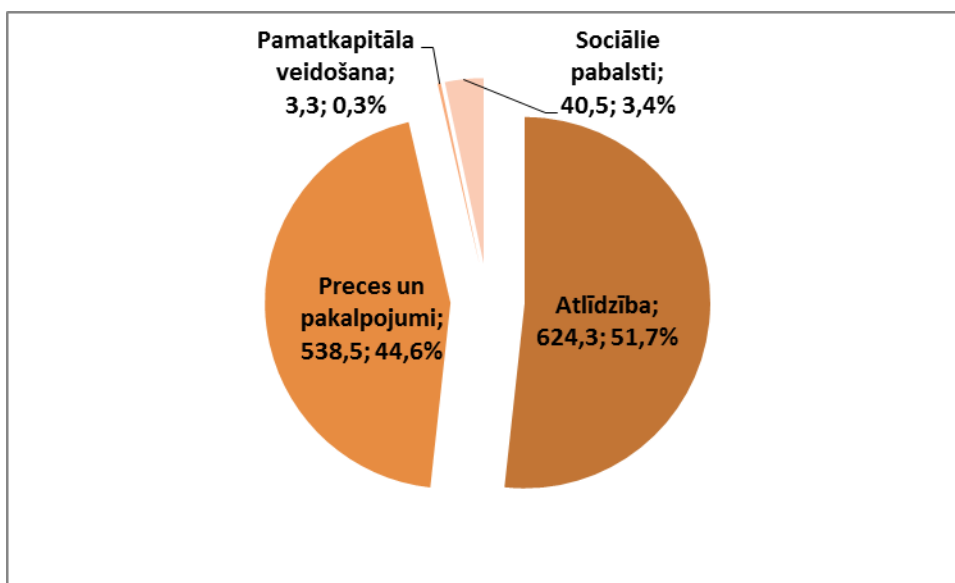
Maksas pakalpojumu un citus pašu ieņēmumus (2016.gadā tie bija 709 398 EUR) lielākoties veido maksa par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādē (97%) un ieņēmumi par dzīvokļu un komunālajiem pakalpojumiem (3%). Pašvaldību budžeta transferti lielākoties ir ieņēmumi no citām pašvaldībām par tajās deklarētajiem iedzīvotājiem, kas uzturas iestādē. Šo ieņēmumu apjoms pa gadiem ir mainīgs (pēdējo trīs gadu laikā vērojams pieaugums). 2016.gadā šie ieņēmumi bija 457 520 EUR, no kuriem 116 537 EUR jeb 25% veidoja ieņēmumi bērnu nodaļas budžetā, par BSAC esošajiem citu pašvaldību bērniem. Pārējā šīs pozīcijas ieņēmumu daļa ir pašvaldības dotācija.

5. tabulā attēloti iestādes ieņēmumi (kopā – bērnu nodaļa un pilngadīgo personu nodaļa) un to izmaiņas pēdējo trīs gadu laikā.

Gads	2014	2015	2016
Ieņēmumi	986 352	1 165 409	1 267 393
Nenodokļu ieņēmumi	2 183	921	729
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	63 071	102 646	124 569
<i>t.sk. Ieņēmumi par nomu un īri</i>	6 884	3 186	2 545
<i>t.sk. Ieņēmumi par pārējiem budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem</i>	471 659	603 135	706 854
<i>t.sk. Citi ieņēmumi par maksas pakalpojumiem</i>	440	6 233	7
Pašvaldību budžeta transferti	505 626	558 167	557 266
<i>t.sk. Pašvaldību saņemtie transferti no citām pašvaldībām</i>	369 940	459 339	457 520
<i>t.sk. Pašvaldību iestāžu saņemtie transferti no augstākas iestādes</i>	135 686	98 828	99 747

Tabula 5. SAC “Tērvete” ieņēmumu struktūra un dinamika 2014.-2016.gadā, EUR.

Iestādes budžeta **izdevumu** struktūra 2016.gadā attēlota 7. attēlā. Lielāko izdevumu daļu veido atlīdzība iestādes darbiniekiem un izdevumi par precēm un pakalpojumiem.

Attēls 5. Iestādes budžeta izdevumu struktūra 2016.gadā, tūkst. EUR un %.

Izdevumi par precēm un pakalpojumiem tiek iedalīti vairākās pozīcijās, no kurām lielāko daļu 2016.gadā veidoja izdevumi krājumu, materiālu, energoresursu, preču, biroja preču un inventāra iegādei (431 583 EUR jeb 80% no izdevumiem par precēm un pakalpojumiem). Šajos izdevumos ietilpst arī kurināmā iegāde iestādes apkures nodrošināšanai (7%). Lielāko daļu no izdevumiem krājumu un materiālu iegādei 2016.gadā veidoja izdevumi valsts un pašvaldību aprūpē un apgādē esošo personu uzturēšanai – 335 753 EUR apmērā jeb 78% no izdevumiem krājumu un materiālu iegādei. Lielākais īpatsvars no personu uzturēšanas izdevumiem ir ēdināšanas izdevumiem – 282 866 EUR jeb 84%. Salīdzinot ar 2015.gadu, izdevumi personu uzturēšanai pieauguši par 3%, jo nedaudz palielinājušies ēdināšanas un mīkstā inventāra iegādes izdevumi.

Pēdējo trīs gadu laikā izdevumi par remontdarbiem veidoja būtisku daļu no izdevumiem par precēm un pakalpojumiem (2016.gadā – 6%, bet 2015.gadā – 13%), un šie izdevumi bija 77 889 EUR (2015.gadā) un 31 149 EUR (2016.gadā). Pēdējos gados ir veikti remontdarbi divos ēkas stāvos, atjaunots jumtu segums visiem trīs korpusiem.

No izdevumiem par komunālajiem pakalpojumiem (kas 2016.gadā ir otra lielākā pozīcija starp izdevumiem par precēm un pakalpojumiem jeb 14% no šiem izdevumiem) lielāko daļu veido izdevumi par elektroenerģiju (46 967 EUR jeb 88% no komunālo pakalpojumu izdevumiem), atlikušos 12% veido izdevumi par pārējiem komunālajiem pakalpojumiem. Šo izdevumu apjoms ir bijis nedaudz mainīgs pēdējo trīs gadu laikā. Izdevumu par komunālajiem pakalpojumiem struktūra un izmaiņas detalizētāk attēlotas 6. tabulā.

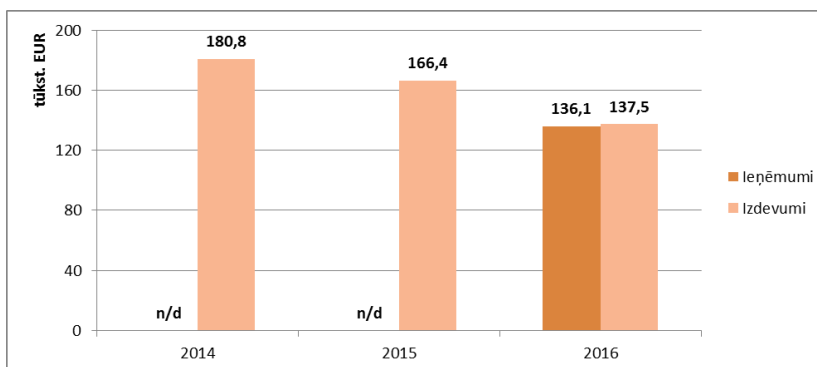
Gads	2014	2015	2016
Izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	46 523	55 971	53 167
<i>t.sk. Izdevumi par elektroenerģiju</i>	42 829	50 047	46 967
<i>t.sk. Izdevumi par pārējiem komunālajiem pakalpojumiem</i>	3 694	5 924	6 200

Tabula 6. Iestādes izdevumu par komunālajiem pakalpojumiem struktūra un dinamika 2014.-2016.gadā, EUR.

Bērnu nodaļas budžeta izpilde

Turpinājumā sniegts neliels pārskats par iestādes bērnu nodaļas budžeta izpildi, ņemot vērā pieejamos datus no iestādes budžeta izpildes tāmēm.

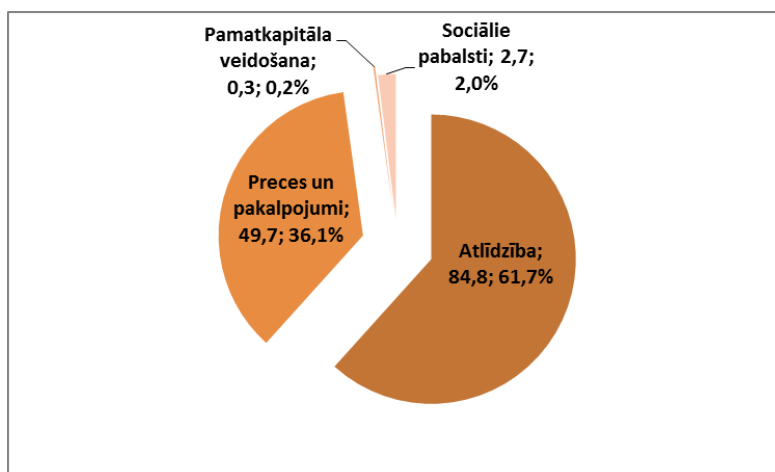
2016.gadā BSAC ieņēmumi bija 136 112 EUR, kas veido 11% no kopējiem iestādes ieņēmumiem šajā gadā. Iestādes sniegtajās budžeta izpildes tāmēs nav pieejami dati par BSAC ieņēmumiem 2014. un 2015.gadā. Savukārt izdevumi 2016.gadā bija 137 544 EUR (arī 11% no kopējiem iestādes izdevumiem), un periodā no 2014.gada līdz 2016.gadām tie samazinājušies par 24% (jo 2016.gadā bija ievērojami mazāki izdevumi par remontdarbiem, kā arī samazinājušies par citām precēm un pakalpojumiem).

Attēls 6. BSAC budžeta izdevumu dinamika 2014.-2016.gadā un ieņēmumi 2016.gadā, tūkst. EUR.

2016.gadā BSAC budžeta **ieņēmumus** veidoja tikai pašvaldību budžeta transferti – 136 112 EUR apmērā. No tiem 86% jeb 116 537 EUR bija pašvaldību saņemtie transferti no citām pašvaldībām (par citās pašvaldībās deklarētajiem bērniem, kas uzturas BSAC) un 14% jeb 19 575 EUR – saņemtie transferti no augstākas iestādes.

Iestādes budžeta **izdevumu** struktūra 2016.gadā attēlota 9. attēlā. Lielāko izdevumu daļu veido atlīdzība iestādes darbiniekiem un izdevumi par precēm un pakalpojumiem.

Attēls 7. BSAC budžeta izdevumu struktūra 2016.gadā, tūkst. EUR un %.

Lielākā izdevumu pozīcijas starp precēm un pakalpojumiem ir izdevumi krājumu, materiālu, energoresursu, preču, biroja preču un inventāra iegādei (2016.gadā - 39 77 EUR jeb 80% no izdevumiem

par precēm un pakalpojumiem). Savukārt lielāko daļu no izdevumiem krājumu un materiālu iegādei 2016.gadā veidoja izdevumi valsts un pašvaldību aprūpē un apgādē esošo personu uzturēšanai – 26 717 EUR apmērā jeb 67% no izdevumiem krājumu un materiālu iegādei. Izdevumi bērnu uzturēšanai veido tikai 8% no kopējiem iestādes izdevumiem personu uzturēšanai. Lielākais īpatsvars no bērnu uzturēšanas izdevumiem ir ēdināšanas izdevumiem – 21 345 EUR jeb 80%. Salīdzinot ar 2015.gadu, izdevumi bērnu uzturēšanai samazinājušies par 31%, samazinoties gan ēdināšanas, gan mīkstā inventāra iegādes, gan pārējiem personu uzturēšanas izdevumiem, jo, kā raksturots 2.3 nodaļā, bērnu skaits samazinās.

Otra lielākā izdevumu pozīcija starp precēm un pakalpojumiem ir izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem (9 125 EUR jeb 13%). Komunālo pakalpojumu izdevumos bērnu nodaļas budžeta izpildes tāmē ietilpst tikai izdevumi par elektroenerģiju, un tie veido 19% no iestādes kopējiem izdevumiem par elektroenerģiju 2016.gadā.

3. Iestādes reorganizācija

Nodaļā ietverta informācija par iestādes reorganizācijas risinājumu attiecībā uz bērnu aprūpi, kā arī apkopota informācija par risinājumiem ēkas daļā, kurā šobrīd tiek sniegta bērnu aprūpe, turpmākās izmantošanas plāniem. Nodaļā apkopota informācija par nepieciešamajiem ieguldījumiem sociālo pakalpojumu infrastruktūrā un indikatīvo tiem nepieciešamā finansējumu un avotu finansējuma piesaistei.

3.1. BSAC likvidācija

Jautājums par BSAC darbības pārtraukšanu ir kļuvis aktuāls pēdējo divu gadu (2015.-2016.) laikā, jo esošais modelis, kad bērnu nodaļa un veco ļaužu nodaļa darbojas kopā, nav sevi attaisnojis. Lēmumu likvidēt bērnu nodaļu pamato divi apstākļi – pirmkārt, pašvaldībai jau vairākus gadus bija skaidra vīzija par DI ideju un nepieciešamību mainīt esošo bērnu aprūpes formu par ģimeniskai videi pietuvinātu, jo dzīve iestādē kopā ar pensijas vecuma personām nav uzskatāma par jaunietim piemērotāko. Otrkārt, pašvaldības deklarēto bērnu skaits iestādē pēdējo gadu laikā būtiski sarucis – iestādē lielāks īpatsvars ir citu pašvaldību bērni. Apsverot šos apstākļus, pašvaldība ir pieņēmusi lēmumu par BSAC likvidāciju ar 2017. gada 31.decembri, kad liela daļa bērnu būs sasnieguši 18 gadu vecumu.

3.2. Risinājumi esošās BSAC ēkas daļas turpmākai izmantošanai

Šobrīd BSAC aizņem 869,8 m² no iestādes 11 100 m² kopējās platības - ēkas trešo stāvu. Šajā daļā pēc bērnu nodaļas likvidācijas plānots paplašināt veco ļaužu nodaļu, rodot vietas 35-40 klientiem. Kopumā iestādes kapacitāte tādā gadījumā pieļautu iespēju nodrošināt vietas līdz 200 klientiem. Iestāde un pašvaldība ir secinājusi, ka šis pakalpojums pašvaldībā ir pieprasīts un sociālās aprūpes centra infrastruktūra un atrašanās vieta ir piemērota veco ļaužu aprūpei, kuri vēlas dzīvot klusā vidē, turpretim mazāk piemērots bērniem, kuriem labvēlīga būtu daudzveidīga sociālā vide ar attīstītu ceļu infrastruktūru un ērti pieejamiem dažādiem sociāliem, izglītības un sadzīves pakalpojumiem.

Pēc ēkas tehniskā stāvokļa apsekojuma rezultātiem ēkas stāvoklis vērtējams kā daļēji apmierinošs. Nozīmīgākie rekomendējamie ieguldījumi infrastruktūrā ir ēkas pamatu, kas ir deformējušies pamatu nevienmērīgās sēšanās dēļ, nostiprināšana, fasādes siltināšana un fasādes bojājumu novēršana, kas šobrīd atrodas priekšavārijas tehniskajā stāvoklī, apkures sistēmas uzlabošana un lietussūkņu sistēmas atjaunošana, kā arī citi tehniski uzlabojumi.

Nemot vērā, ka uz reorganizācijas plānu izstrādes brīdi šī informācija par ieguldāmajiem līdzekļiem infrastruktūrā nav zināmi, jo nav izstrādāta tāme vai tehniskais projekts, lai veiktu indikatīvus aprēķinus un provizoriski atspoguļotu investīcijas, t.sk. izdevumu izmaiņas ēkas uzturēšanas (apkures, elektroenerģijas un ēku uzturēšanas izmaksu ietaupījumi) izmaksās, tiek pieņemts, ka, veicot pilnu ēkas ekspertīzi, pamatu stiprināšanu, ēkas fasādes siltināšanu u.c. rekomendējamās - vēlamās darbus, provizoriski nepieciešami 7,4 milj. EUR, no kuriem lielākā daļa tieši pamatu stiprināšanai. Jāņem vērā, ka šis ir provizorisks pieņēmums un to nepieciešams precizēt pēc ēkas tehniskā stāvokļa izpēti.

INVESTĪCIJAS citiem pakalpojumiem	EUR/m ²	m ²	EUR
Atjaunošanas izmaksas (pamati)	1 000	5 000	5 000 000
Atjaunošanas izmaksas pārējā platībā	400	6 100	2 440 000
Kopā investīcijas			7 440 000

Tabula 5. Investīciju izmaksas citu pakalpojumu attīstībai.

Attiecībā uz sociālās infrastruktūras pilnveidi – atsevišķiem pasākumiem iespējams piesaistīt ETS finansējumu, kas paredz atbalstu sociālās infrastruktūras pilnveidei, no kuriem pirmais uzsaukums plānots no 2017. gada 27.marta līdz 31.maijam.⁴⁰ Attiecībā uz ēkas siltināšanu ir iespēja pretendēt uz SAM 4.2.2., kas paredz atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās, 2.kārtā. Otrā projektu iesniegumu atlases kārtā paredzēta pašvaldībām, kas nav nacionālas nozīmes attīstības centri.⁴¹ Galvenais nosacījums ir tāds, ka nepieciešamība veikt energoefektivitātes uzlabojumus SAC “Tērvete” ēkai ir ietverti Tērvetes novada attīstības programmā.

Uzturēšanas izmaksu ietaupījumi pēc ēkas infrastruktūras pilnveides

Pieņemot, ka tiks veikti iepriekš raksturotie infrastruktūras pilnveides darbi, turpinājumā indikatīvi salīdzinātas infrastruktūras uzturēšanas izmaksas pirms un pēc projekta īstenošanas. Par pamatu izmantoti šādi pieņēmumi esošās situācijas raksturošanai:

- Esošās situācijas komunālo pakalpojumu izmaksas ir balstītas uz 2016. gada faktiskajiem izmaksu datiem;
- Esošās situācijas Infrastruktūras uzturēšanas un remonta izdevumi ir balstīti uz trīs pēdējo gadu vidējiem izmaksu datiem.

Attiecībā uz uzturēšanas izmaksām – to izmaiņām pirms un pēc projekta – tiek pieņemts, ka pēc infrastruktūras atjaunošanas un uzlabošanas pasākumu veikšanas SAC “Tērvete” ēkai būs apkures izmaksu samazinājums par 60%, elektroenerģijas izmaksu samazinājums par 15% un remontdarbu izmaksu samazinājums par 60%.

Apskatot uzturēšanas izmaksas esošajai infrastruktūrai, kas tiks atjaunota un izmantota citiem pakalpojumiem, ieguldījumi tehniskā stāvokļa un energoefektivitātes uzlabošanā gadā ļautu ietaupīt aptuveni 60 tūkst. EUR (45% samazinājums salīdzinot ar esošajām infrastruktūras uzturēšanas izmaksām), jo samazināsies izdevumi apkurei, elektroenerģijai un atjaunošanas būvdarbu izdevumiem.

Izsakot ieguldījumus vidēji uz vienu gadu (20 gadu periodā), ik gadu tie veidotu 372 tūkst. EUR. Ņemot vērā ietaupītās izmaksas uz uzturēšanu, ikgadējie papildu izdevumi veidotu 311,8 tūkst. EUR.

⁴⁰ Detalizētāka informācija: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības aģentūra (2016). Latvijas - Lietuvas pārobežu sadarbības programma 2014.-2020.gadam. http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets_1420/latvijas_lietuvas_parrobezu_sadarbibas_programma/?doc=18274 (skatīts: 28.12.2016) un Interreg V-A Latvia – Lithuania Programme 2014-2020 (2016). <http://latlit.eu/> (skatīts: 28.12.2016)

⁴¹ Centrālā finanšu un līguma aģentūra. 4.2.2. Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās, 2.kārtā. (skatīts 2.02.2017), <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases/4-2-2-k-2>

Izmaksas un ieguldījumi		NĀKOTNE	Papildus (ietaupīts)
Ieguldījumi	EUR	7 440 000	-
Ieguldījums gadā (20 gadiem)	EUR/gadā	372 800	372 800
Uzturēšanas izmaksas	EUR/gadā	75 380	(60 232)
Kopā izmaksas un ieguldījumi	EUR/gadā	447 380	311 768

Tabula 6. Uzturēšanas izmaksu ietaupījums un investīcijas gadā.

3.3. Finansējuma avoti

Šajā apakšnodaļā sniegta informācija par iepriekšējā nodaļā aplūkotās ieceres – esošajās BSAC telpās paplašināt veco ļaužu aprūpi - iespējamajiem līdzfinansējuma avotiem. Apakšnodaļā apskatīti finansējuma avoti gan sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstībai, gan sociālo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai.

Finansējuma avoti sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstībai

1. finansējuma avots – ES strukturālo un investīciju fondu mērķis „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020. gadam (turpmāk – ETS): Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma (LV-LT) ⁴²

Programmas teritorija:

- Latvija: Kurzeme, Zemgale, Latgale;
- Lietuva: Klaipēdas, Telšu, Šauļu, Panevėžas, Utenas un Kauņas apriņķi.

Programmas finansējuma saņēmēji:

- Nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa iestādes, to izveidotās institūcijas;
- Plānošanas reģioni un to izveidotās iestādes;
- Nevalstiskās organizācijas;
- Sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas.

Programmas mērķis ir sekmēt Programmas reģionu ilgtspējīgu sociālekonomisko attīstību, palīdzot tos padarīt konkurētspējīgākus un pievilcīgākus dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un tūrismam.

Sociālo pakalpojumu un infrastruktūras attīstībai atbilstošais tematiskais mērķis: „Sociālās iekļaušanas veicināšana, cīņa pret nabadzību un jebkādu diskrimināciju” – paredzēts **uzlabot sociālo infrastruktūru**

⁴² Detalizētāka informācija: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības aģentūra (2016). Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.-2020. gadam. http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ets_1420/latvijas_lietuvas_parrobezu_sadarbibas_programma/?doc=18274 (skatīts: 28.12.2016) un Interreg V-A Latvia – Lithuania Programme 2014-2020 (2016). <http://latlit.eu/> (skatīts: 28.12.2016)

un **pakalpojumus** sociālās integrācijas sekmēšanai, kā arī uzlabot dzīves apstākļus mazāk attīstītajās kopienās un teritorijās. Specifiskais mērķis ir uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību un efektivitāti.⁴³

Kopējais plānotais finansējums	6,7 milj. EUR
Maksimālais finansējums vienam projektam	800 000 EUR ⁴⁴
Atbalsta intensitāte	85% apmērā no attiecināmajiem izdevumiem
Nākamais projektu uzsaukums	indikatīvi – 2017.gada marts

Tabula 7. Informācija par LV-LT programmas finansējuma apjomu un projektu īstenošanu.

Indikatīvās atbalstāmās aktivitātes (infrastruktūras attīstībai) ir infrastruktūras un aprīkojuma attīstība, kas nepieciešami sociālo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai.

2.finansējuma avots - ES strukturālo un investīciju fondu mērķis „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020.gadam (turpmāk – ETS): Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma (LV-LT-BY)⁴⁵

Programmas teritorija:

- Latvija: Latgale kā pamatteritorija, Zemgale kā piekļaujošā teritorija;
- Lietuvā: Utenas apriņķis un Viļņas apriņķis, Alītas apriņķis kā pamatteritorija, Panevėžas apriņķis un Kauņas apriņķis kā piekļaujošā teritorija;
- Baltkrievija: Grodņas apgabals un Vitebskas apgabals kā pamatteritorija, Minskas apgabals, Mogiļevas apgabals un Minska kā piekļaujošā teritorija.

Programmas finansējuma saņēmēji:

- Valsts budžeta iestādes (piemēram, nozaru ministrijas, aģentūras);
- No valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātās publiskās personas un to izveidotās iestādes (piemēram, plānošanas reģioni, izglītības iestādes, zinātniskās institūcijas);
- Pašvaldības un to izveidotās iestādes;
- Pašvaldību un valsts kapitālsabiedrības;
- Biedrības un nodibinājumi.

Programmas mērķis ir stiprināt attiecības, paaugstināt kapacitāti un dalīties pieredzē starp cilvēkiem un organizācijām no Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas, īstenojot kopīgus projektus ar mērķi paaugstināt vispārējo dzīves kvalitāti pierobežas reģionos.

⁴³ Detalizētāka informācija: Interreg V-A Latvia – Lithuania Programme 2014-2020 (2016). 3.1. To improve accessibility and efficiency of social services <http://latlit.eu/3-1-to-improve-accessibility-and-efficiency-of-social-services/> (skatīts: 28.12.2016)

⁴⁴ Ņemot vērā, ka Zemgales plānošanas reģiona pašvaldībām ir līdzīgas intereses sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveidei, tās var apvienoties un sagatavot ETS projektu pieteikumus kā partneri, piesaistot ZPR administrāciju kā projekta koordinātorus, tomēr šādā gadījumā finansējums būs jādala starp visiem partneriem. Pašvaldība var arī meklēt partneri patstāvīgi, nodrošinot lielāku finansējuma apjomu uz vienu partneri.

⁴⁵ Detalizētāka informācija: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības aģentūra (2016). Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma 2014.-2020.gadam Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta ietvaros. http://varam.gov.lv/lat/fondi/ets_1420/latvijas_lietuvas_baltkrievijas_programma/?doc=20952 (skatīts: 28.12.2016) un The 2014-2020 European Neighbourhood Instrument Cross-border Cooperation Latvia-Lithuania-Belarus Programme (2016). <http://www.eni-cbc.eu/lb/en> (skatīts: 28.12.2016)

Sociālo pakalpojumu un infrastruktūras attīstībai atbilstošais tematiskais virziens: Sociālās iekļaušanas veicināšana un cīņa pret nabadzību: **pieejas sabiedriskajiem pakalpojumiem uzlabošana mazaizsargātajām sociālajām grupām**; nodarbinātības stimulēšana, veicinot uzņēmējdarbību un inovācijas. Specifiskais mērķis ir pieejas sabiedriskajiem pakalpojumiem uzlabošana mazaizsargātajām sociālajām grupām.

Kopējais plānotais finansējums	18,15 milj. EUR
Maksimālais finansējums vienam projektam	100 000 - 1 500 000 EUR ⁴⁶
Atbalsta intensitāte	90% apmērā no kopējām attiecināmajām izmaksām
Nākamais projektu uzsaukums	indikatīvi - 2018.gada sākums

Tabula 8. Informācija par LV-LT programmas finansējuma apjomu un projektu īstenošanu.

Indikatīvās atbalstāmās aktivitātes (infrastruktūras attīstībai) ir sekojošas:

- Inovatīvu risinājumu ieviešana (t.sk. tehnoloģisku), lai nodrošinātu sociālos un citus pakalpojumus mazaizsargātajām grupām;
- Nepieciešamā aprīkojuma iegāde, lai nodrošinātu sociālos un citus pakalpojumus mazaizsargātajām grupām;
- Nelielas (small-scale) infrastruktūras attīstība, lai nodrošinātu sociālos un citus pakalpojumus mazaizsargātajām grupām.

3.finansējuma avots – LEADER aktivitātes plānošanas periodā no 2014. līdz 2020.gadam⁴⁷

Mazāka mēroga darbiem iespējams pretendēt uz LEADER, kas ir mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstības veicināšanai. Viens no LEADER pieejas pamatprincipiem ir pieeja no “apakšas uz augšu”, kad iniciatīva nāk no vietējiem iedzīvotājiem, iesaistoties savas teritorijas problēmu identificēšanā un risināšanā.

LEADER programmas ietvaros plānošanas periodā 2014.-2020.gadam finansiālais atbalsts sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstībai tiek sniegts apakšprogrammā "**Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju**" (apakšpasākuma kods – 19.2.) aktivitātē "**Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas**".

Atbalsts tiek sniegts atbilstoši vietējās attīstības stratēģijai, un ietver šādas atbalstāmās darbības⁴⁸:

⁴⁶ Ņemot vērā, ka Zemgales plānošanas reģiona pašvaldībām ir līdzīgas intereses sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveidei, tās var apvienoties un sagatavot ETS projektu pieteikumus kā partneri, piesaistot ZPR administrāciju kā projekta koordinātorus, tomēr šādā gadījumā finansējums būs jādala starp visiem partneriem. Pašvaldība var arī meklēt partneri patstāvīgi, nodrošinot lielāku finansējuma apjomu uz vienu partneri.

⁴⁷ Detalizētāka informācija: Lauku atbalsta dienests (2016). LEADER pieejas īstenošana 2014-2020. <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/leader/leader-pieejas-istenosana-2014-2020/> (skatīts: 28.12.2016)

⁴⁸ Aktivitātes īstenošanas nosacījumi: 2015. gada 13. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr. 590. Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju" <http://likumi.lv/ta/id/277447-valsts-un-eiropas-savienibas-atbalsta-pieskirsanas-kartiba-lauku-attistibai-apakspasakuma-daribu-istenosana-saskana> (skatīts: 28.12.2016)

- vietējās teritorijas, tostarp dabas un kultūras objektu, sakārtošanai, lai uzlabotu **pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību**;
- sabiedrisko aktivitāšu (tostarp apmācību un interešu klubu, **sociālās aprūpes vietu**, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu) dažādošana.

Informācija par finansējuma avotu	
Maksimālais finansējums vienam projektam	50 000 EUR
Atbalsta intensitāte	70% apmērā no kopējām attiecināmajām izmaksām, bet: - sabiedriskā labuma projektam – līdz 90%⁴⁹ ; - kopprojektam – līdz 80%.
Nākamais projektu uzsaukums	2017.gada janvāris - marts
Projektu īstenošanas termiņš	Ja tiek veikta būvniecība, teritorijas labiekārtošana – 2 gadi no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu (pārējiem projektiem – 1 gads)

Tabula 9. Informācija par LEADER programmas finansējuma apjomu un projektu īstenošanu.

Attiecināmās izmaksas:

- jaunu pamatlīdzekļu iegāde;
- būvniecības izmaksas;
- būvmateriālu iegādes izmaksas;
- teritorijas labiekārtošana;
- mācību izmaksas;
- ar sabiedriskām attiecībām saistītas izmaksas, kuras nepieciešamas vietas potenciāla un pievilcības veidošanai un nepārsniedz 10% no projekta attiecināmo izmaksu kopsummas;
- vispārējās izmaksas;
- pievienotās vērtības nodoklis, ja tas nav atgūstams no valsts budžeta.

Atbalsta pretendents: juridiska (tostarp biedrība un vietējā pašvaldība) vai fiziska persona, kas īsteno sabiedriskā labuma projektu.

Nosacījumi:

- Pašvaldība nevar īstenot projektu pilsētā, kas ir republikas nozīmes pilsēta vai reģionālā nozīmes attīstības centrs;
- Projekts atbilst sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijai (Dobeles lauku partnerības sabiedrības virzīta vietējās attīstības stratēģija 2015-2020);
- Projektu īsteno sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā. Atbalsta pretendents, īstenojot projektu sasniedz projekta mērķi un tas atbilst aktivitātes mērķim;
- Sasniedz projektā paredzētos rādītājus un vietējās rīcības grupas noteiktos rādītājus.

⁴⁹ Sabiedriskā labuma projekts - projekts, kurā plānotajam mērķim nav komerciāla rakstura un tas nav kvalificējams kā valsts atbalsts. Par sabiedriskā labuma projekta rezultātu netiek prasīta samaksa.

Konkrētas atbalstāmās aktivitātes un sasniedzamie rādītāji, kā arī projektu pieteikumu iesniegšanas kārtība noteikta katras lauku partnerības sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijas dokumentos.⁵⁰

Sociālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai pieejamas ETS programmas

Atbalsts sociālo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai, kā arī sociālo pakalpojumu sniedzēju kapacitātes palielināšanai pieejams Latvijas-Lietuvas un Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas programmu ietvaros.

Latvijas-Lietuvas programmas indikatīvās atbalstāmās aktivitātes:

- Vajadzību un iespējamo risinājumu identificēšana, kas ietver pārrobežu sadarbību;
- Tīklošanās (networking) starp sociālo pakalpojumu sniedzējiem un iesaistītajām pusēm – pieredzes apmaiņai un labo prakšu identificēšanai;
- Sociālo pakalpojumu sniedzēju personāla kompetences paaugstināšana;
- Inovatīvu pakalpojumu / risinājumu kvalitātes un dažādības uzlabošana;
- Informatīvas kampaņas, lai palielinātu izpratni par pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem ievainojamam grupām;
- Cilvēku, kas pakļauti sociālās izstumšanas riskam, integrācija darba tirgū / izglītības aktivitātēs / sociālajā dzīvē.

Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas programmas indikatīvās atbalstāmās aktivitātes:

- Sociālo pakalpojumu attīstība un nodrošināšana mazaizsargātajām sociālajām grupām;
- Reģionālu / lokālu programmu attīstība, lai iedrošinātu jaunus / netradicionālus dalībniekus iesaistīties sociālo un citu pakalpojumu sniegšanā mazaizsargātām grupām;
- Veselīga dzīvesveida veicināšana;
- Kapacitātes paaugstināšana un labo prakšu apmaiņa.

3.4. Nozīmīgākās veicamās aktivitātes un laika plāns

Šajā nodaļā sniegta informācija par nozīmīgākajām aktivitātēm attiecībā uz pakalpojuma attīstību esošajā ēkā un īsumā attiecībā uz bērnu nodaļas likvidāciju.

Attiecībā uz bērnu aprūpi - BSAC bērnu nodaļu plānots likvidēt ar 2017.gada 31.decembri. Nozīmīgākie veicamie darbi attiecībā uz to ir:

- Pašvaldību informēšana par likvidāciju, kuru bērni atrodas iestādē un uz 2017.gada 31.decembri nebūs sasnieguši pilngadību. Ar pašvaldībām nepieciešams pārrunāt bērnu pārvietošanas plānu, t.sk. laiku, kad bērnu pārvietošana tiks veikta.

---

⁵⁰ Apstiprinātās stratēģijas pieejamas šeit: Lauku atbalsta dienests (2016) Apstiprinātās stratēģijas. <http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/leader/apstiprinato-strategiju-saraksts-2/> (skatīts: 28.12.2016)

- Veikt pārrunas / noslēgt sadarbības līgumu ar citu BSAC, kurā nepieciešamības gadījumā tiktu ievietoti Tērvetes novadā deklarētie bērni.
- Nepieciešams izstrādāt rīcības plānu attiecībā uz Bērnu nodaļas aprīkojuma turpmāku izmantošanu.
- Nepieciešams pārrunāt ar personālu viņu tālākās nodarbinātības jautājumus – uzteikt darba attiecības vai piedāvāt darba vietu pilngadīgo personu nodaļā.

Attiecībā uz esošo ēku, kurā BSAC telpās tiks paplašināta veco ļaužu nodaļa, nozīmīgākie darbi saistāmi ar:

- Ēkas padziļinātu tehnisko izpēti, t.sk. grunts pamatnes, lai izstrādātu kompleksu SAC "Tērvete" būves atjaunošanas (būvdarbi, kuru rezultātā ir nomainīti nolietotojušie būves nesošie elementi vai konstrukcijas vai veikti funkcionāli vai tehniski uzlabojumi, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju) būvprojektu;
- Būvprojekta izstrādi un būvdarbu veikšanu;
- Finansējuma avotu sociālās infrastruktūras attīstībai apzināšanu. Ņemot vērā, ka investīcijas varētu būt būtiski augstākas nekā, piemēram, ETS finansējums piesaistes iespējas, nepieciešams apzināt citus finansējuma avotus.

Attiecībā uz ETS finansējumu – nākamais Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas uzsaukums gaidāms no 2017.gada 27.marta līdz 31.maijam. Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas nākamais uzsaukums indikatīvi sagaidāms 2018. gada sākumā.

Turpinājumā tabulas formā pievienots nozīmīgāko aktivitāšu plāns, kurā reorganizācijas izstrādes tālākā procesā nepieciešams noteikt aktivitāšu īstenošanas laika termiņus un konkrēto aktivitāti atbildīgās personas.

NR.P.K.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN AKTIVITĀTES	ATBILDĪGAIS	AKTIVITĀTES SĀKUMS	AKTIVITĀTES ILGUMS
1.	MODELIS			
1.1.	Pieprasījuma pēc pakalpojuma identificēšana un telpu programmas izveide			
1.2.	Nepieciešamo finanšu un finansējuma avotu noteikšana			
2.	PERSONĀLS			
2.1.	Personāla atlase un apmācības (ja nepieciešams)			
3.	TELPAS			
3.1.	Ēkas ekspertīze			
3.2.	Iepirkums izstrāde tehniskajam projektam			
3.3.	Tehniskā projekta izstrāde			
3.4.	Iepirkums būvprojektēšanai			
3.5.	Būvprojektēšana			
3.6.	Iepirkums būvdarbiem			
3.7.	Būvdarbi			
3.8.	Ēkas pieņemšana ekspluatācijā			
4.	APRĪKOJUMS			
4.1.	Nepieciešamā aprīkojuma apzināšana un aprīkojuma saraksta izveide			
4.2.	Iepirkums, līgumu slēgšana			

NR.P.K.	RĪCĪBAS VIRZIENI UN AKTIVITĀTES	ATBILDĪGAIS	AKTIVITĀTES SĀKUMS	AKTIVITĀTES ILGUMS
4.3.	Aprīkojuma piegāde			
4.4.	Aprīkojuma pieņemšana ekspluatācijā			
5.	FINANSĒŠANA			
5.1.	Finansējuma avotu apzināšana			
5.2.	Projekta iesnieguma gatavošana			
5.3.	Finansējuma līguma slēgšana			
6.	Pakalpojuma mērķa grupai sniegšana jaunajās telpās			
6.1.	Pakalpojuma uzsākšana			

Tabula 12. Laika un aktivitāšu plāns pakalpojuma attīstībai esošajā ēkā

Kopsavilkums

Šī reorganizācijas plāna ietvaros ir sniegta informācija par SAC “Tērvete” bērnu nodaļu – raksturota centra atrašanās vieta, pakalpojumu un sabiedriskā transporta pieejamība, bērnu skaita izmaiņas, iestādes budžeta rādītāji. Plāna ietvaros ir identificēta ilgstošās bērnu aprūpes pakalpojuma turpmākā attīstības BSAC. Ir apzināts, ka ar 2017. gada 31.decembri Bērnu nodaļa SAC “Tērvete” tiek likvidēta. Tāpēc nozīmīgākie darbi attiecībā uz bērnu tālākas aprūpes organizēšanu ir šādi:

- Pašvaldību informēšana par likvidāciju, kuru bērni atrodas iestādē un uz 2017.gada 31.decembri nebūs sasnieguši pilngadību. Ar pašvaldībām nepieciešams pārrunāt bērnu pārvietošanas plānu, t.sk. laiku, kad bērnu pārvietošana tiks veikta.
- Veikt pārrunas / noslēgt sadarbības līgumu ar citu BSAC, kurā nepieciešamības gadījumā tiktu ievietoti Tērvetes novadā deklarētie bērni.
- Nepieciešams izstrādāt rīcības plānu attiecībā uz Bērnu nodaļas aprīkojuma turpmāku izmantošanu.
- Nepieciešams pārrunāt ar personālu viņu tālākās nodarbinātības jautājumus – uzteikt darba attiecības vai piedāvāt darba vietu pilngadīgo personu nodaļā.

Reorganizācijas plāna viens no uzdevumiem bija noteikt, kāda veida pakalpojumi tiks attīstīti esošajās Bērnu nodaļas telpās. Ēkas daļā, kurā izvietots BSAC, plānots paplašināt jau šobrīd sniegtu sociālo pakalpojumu – ilgstošu sociālo aprūpi pilngadīgām personām. Kopumā jānorāda, ka no pakalpojuma perspektīvas viedokļa ēku sasniedzamība gan ar personīgo autotransportu, gan ar sabiedrisko transportu ir ierobežota, jo pie BSAC pievedošais autoceļš ir sliktā stāvoklī un autobusi kursē reti. Taču vienlaikus jānorāda, ka ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojuma sniegšanai pilngadīgām personām ēka atrodas piemērotā vietā, jo apkārtējā vide ir mierīga, tuvumā nav autoceļu ar intensīvu satiksmi, kas rada trokšņus.

Tāpēc, domājot par esošās ēkas turpmāku izmantošanu sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, tika veikts tās tehniskais apsekojums, kas iestādei un pašvaldībai kalpo kā informatīvs materiāls par ēkas vispārējo stāvokli un rekomendējamajiem ieguldījumiem ēkas stabilitātes, energoefektivitātes un vispārējā stāvokļa uzlabošanai. Ziņojumā indikatīvie aprēķini par ieguldījumu infrastruktūras attīstībai, uzturēšanas izmaksu izmaiņām pirms un pēc projekta, un finansējuma avoti kalpo kā pirmais ieskats un palīgīdzeklis turpmākam darbam – informācijas un precīzu finansiālo ieguldījumu precizēšanai un lēmumu pieņemšanai attiecībā uz šīs infrastruktūras attīstību.

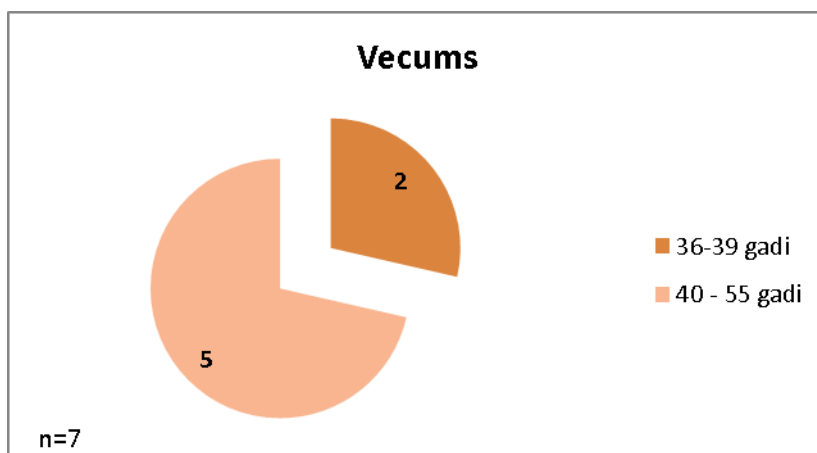
Pielikumi

1. pielikums. Darbinieku aptaujas rezultāti

Lai noskaidrotu, kādi ir darbinieku demogrāfiskie rādītāji (vecums, izglītība, dzīvesvieta, darba stāžs), cik darbiniekiem ir nepieciešamas apmācības ārpusģimenē esošiem bērniem ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma sniegšanai, kādi ir darbinieku turpmākie plāni un gatavība pārkvalificēties, tika veikta iestādes darbinieku aptauja. Aptaujā kopskaitā piedalījās **septiņi no deviņiem iestādē esošajiem darbiniekiem**.

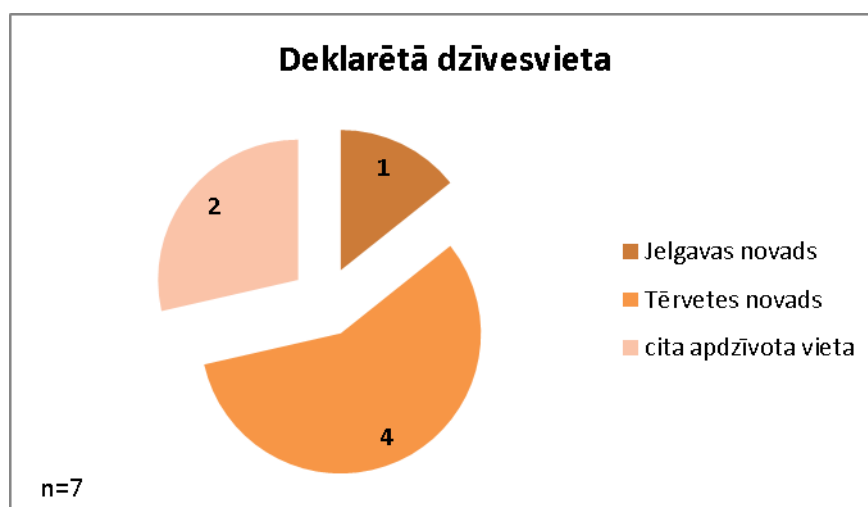
Dzimums, vecums un dzīvesvieta

No iestādes aptaujātajiem darbiniekiem sešas ir sievietes un viens ir vīrietis. Darbinieki ir vecumā no 36 līdz 49 gadiem.

Attēls 1. BSAC darbinieku sadalījums pa vecuma grupām.

Pēc deklarētās dzīvesvietas četri darbinieki dzīvo Tērvetes novadā, viens Jelgavas novadā, viens Auces novadā un viens Ozolnieku novadā. Visos gadījumos tā ir arī darbinieku faktiskā dzīvesvieta. Līdz ar to no attālākajiem novadiem darbinieki ikdienā mēro par 35 un 100 km.

Attēls 2. BSAC darbinieku deklarētās dzīvesvietas.

Darba stāžs un nodarbošanās

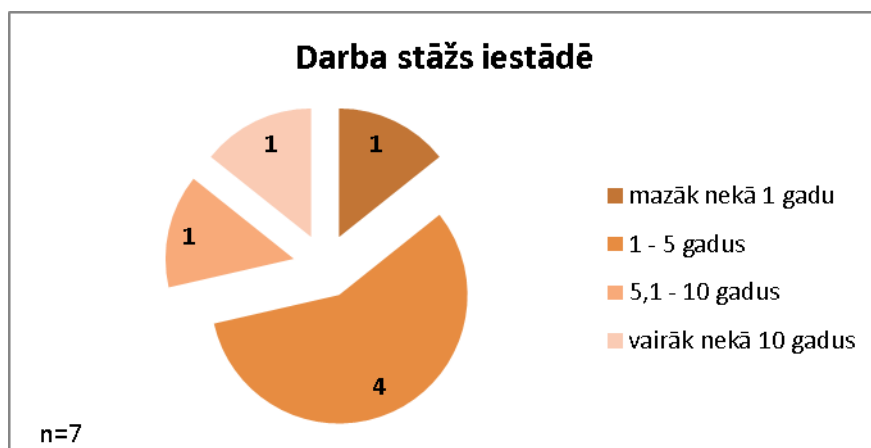
Iestādes aptaujātie darbinieki ir nodarbināti sešās profesijās / amatos – divi ir aprūpētāji, viens saimniecības vadītājs, viens psihologs un sociālais darbinieks, viens audzinātājs un iestādes vadītājs.

Attēls 8. BSAC darbinieku profesijas un amati.

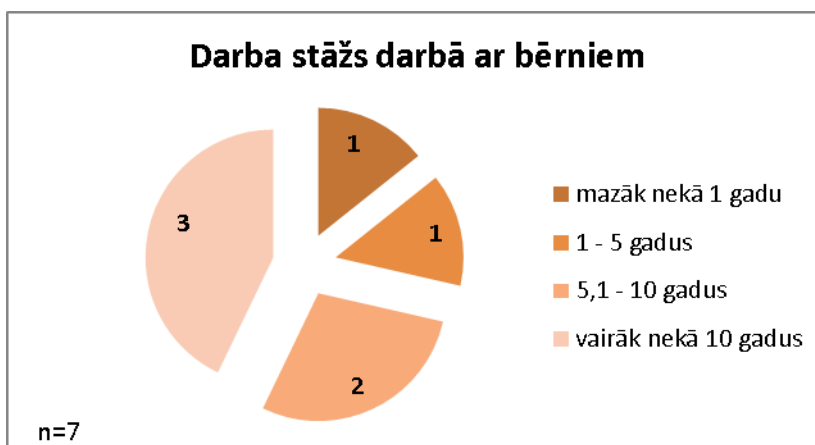
Četriem iestādes darbiniekiem darbs iestādē ir vienīgā darbavieta – pilna laika slodze. Trīs darbinieki darbu iestādē apvieno ar darbu citviet, visos gadījumos BSAC ir papildu darbavieta, ne pamatdarbs. Viens darbinieks, kuram darbs BSAC, ir papildu darbs strādā par grāmatvedi, administratoru. Otrs darbinieks strādā par mājturības un informātikas skolotāju un trešais darbinieks strādā par psihologu.

Analizējot pēc darba stāža iestādē, viens darbinieks iestādē strādāt mazāk nekā gadu, četri – 1-5 gadus, viens – 5-10 gadus un viens ilgāk nekā desmit gadus.

Attēls 9. BSAC darbinieku darba stāžs iestādē.

Kopējais darba stāžs ar bērniem darbiniekiem ir lielāks. Pieci darbinieki ar bērniem strādā ilgāk nekā piecus gadus.

Attēls 10. BSAC darbinieku darba stāžs darbā ar bērniem.

Izglītība

Iestādes darbiniekiem ir iegūtas šādas izglītības (tabulā apkopota informācija par augstāko iegūtās izglītības līmeni):

Izglītības līmenis	Darbinieku skaits, kam tā ir augstākā iegūtā izglītība	Iegūtā izglītība un nodarbinātības joma BSAC
Maģistra grāds	1	Izglītība: sociālā pedagoģija
1. vai 2. līmeņa augstākā izglītība	4	<p><i>Nodarbinātības joma BSAC: aprūpe un rehabilitācija</i></p> <p>Izglītība: pedagoģija, ekonomika un vadība, grāmatvedība un finanses</p> <p><i>Nodarbinātības joma BSAC: aprūpe un rehabilitācija, saimnieciski tehniskie jautājumi, administrācija un vadība</i></p>
Profesionālā	2	Izglītība: ražošana, dārzkopība

Izglītības līmenis	Darbinieku skaits, kam tā ir augstākā iegūtā izglītība	Iegūtā izglītība un nodarbinātības joma BSAC
vidējā izglītība		Nodarbinātības joma BSAC: aprūpe un rehabilitācija
Kopā	7	

Tabula 1. BSAC darbinieku augstākie iegūtie izglītības līmeņi.

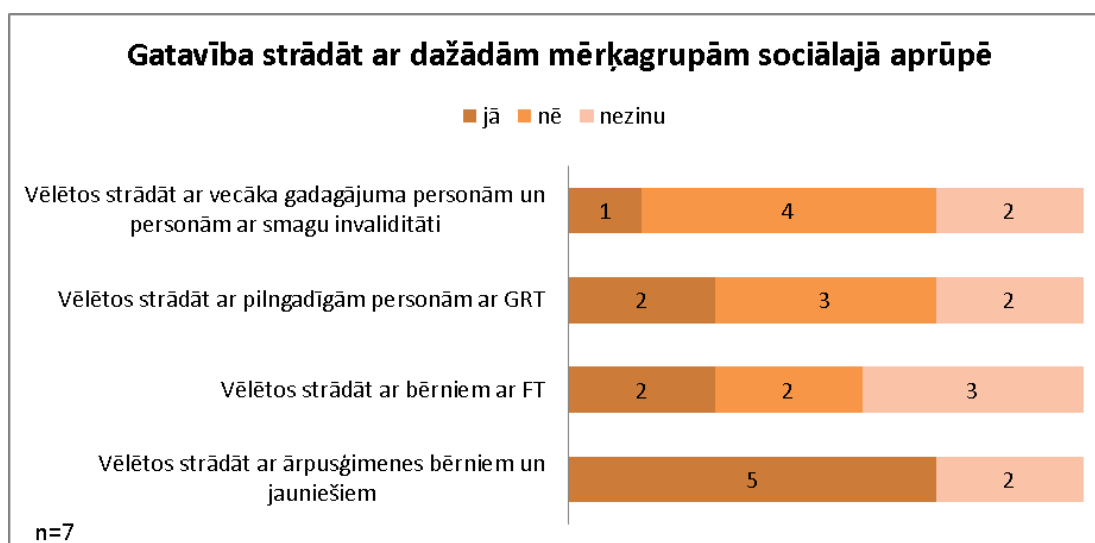
Darbinieku tālākās nodarbinātības plāni

Domājot par nākotni iestādes reorganizācijas gadījumā, darbiniekiem tika uzdoti jautājumi par to, kādās aprūpes vai citās jomās viņi būtu gatavi turpināt darba attiecības.

- Ar ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem vēlētos strādāt pieci no septiņiem iestādes darbiniekiem, divi darbinieki nezina, vai vēlētos.
  - Pieci darbinieki vēlētos strādāt ar bērniem jaunajā aprūpes formā (grupās līdz 8 personām), viens nevēlētos un viens nezina.
  - Četri darbinieki vēlētos strādāt ar bērniem jaunajā aprūpes formā (grupās līdz 8 personām), viens nevēlētos un divi nezina.
  - Pieci darbinieki uzskata, ka viņiem būtu nepieciešamas apmācības jauno pakalpojumu formu sniegšanā, pārējie divi darbinieki nezina, vai īpašas apmācības darbam ar šo mērķagrupu viņiem būtu nepieciešamas. Kā nepieciešamās apmācību tēmas darbā ar ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem darbinieki norāda šādas: darbs ar bērniem ar īpašām vajadzībām, konfliktsituāciju risināšana, sociālās aprūpēšanas prasmes, specifiskas zināšanas par mērķagrupu, supervīzijas.
- Ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem strādāt vēlētos divi iestādes darbinieki, divi nevēlētos un trīs darbinieki pašlaik nezina, vai vēlētos.
  - Trīs darbinieki vēlētos strādāt ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem dienas centrā, viens nevēlētos un viens nezina, vai vēlētos.
  - Trīs darbinieki vēlētos strādāt ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem dienas aprūpes centrā un divi nezina, vai vēlētos.
  - Divi darbinieki vēlētos strādāt ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, sniedzot atelpas brīža pakalpojumu, viens nevēlētos un diviem ir grūti pateikt.
  - Attiecībā uz specifiskām apmācībām darbam ar šo mērķa grupu, par tādu nepieciešamību nezina / nav pārliecināti četri darbinieki un viens norāda, ka speciālas apmācības šādā darbā nebūtu nepieciešamas.
- Ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem vēlētos strādāt divi iestādes darbinieki, trīs nevēlētos strādāt un divi šobrīd vēl nezina, vai vēlētos strādāt.

- Trīs darbinieki vēlētos strādāt ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem dienas centrā, viens nezina.
- Divi darbinieki vēlētos strādāt ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem dienas aprūpes centrā, divi nezina.
- Trīs darbinieki vēlētos strādāt ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem specializētās darbnīcās un pusceļa mājā, viens nezina.
- Divi darbinieki vēlētos strādāt ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem grupu mājās, divi nezina.
- Viens no četriem darbiniekiem, kas atbildēja uz šo jautājumu, norāda, ka darbā ar mērķagrupu viņam būtu vajadzīgas apmācības par garīgo atpalcību, viens darbinieks norāda, ka viņam apmācības nebūtu nepieciešamas un divi nezina / nejūtas pārliecināti, vai viņiem būtu nepieciešamas apmācības.
- Ar vecāka gadagājuma personām un personām ar smagu invaliditāti vēlētos strādāt viens iestādes darbinieks, četri nevēlētos un divi darbinieki šobrīd nezina, vai vēlētos.
  - Viens darbinieks vēlētos strādāt ar šo mērķagrupu dienas aprūpes centrā un sniedzot atelpas brīža pakalpojumu, divi nezina, vai vēlētos sniegt šādu pakalpojumu.
  - Aprūpi mājās vēlētos sniegt viens darbinieks, viens nezina un viens nevēlētos.
  - Divi darbinieki vēlētos strādāt pansionātā ar šo mērķa grupu, viens nezina, vai vēlētos.
  - Divi darbinieki nejūtas pārliecināti / nezina, vai viņiem vajadzētu specifiskas apmācības darbam ar mērķagrupu, viens norāda, ka apmācības viņam nebūtu nepieciešamas.

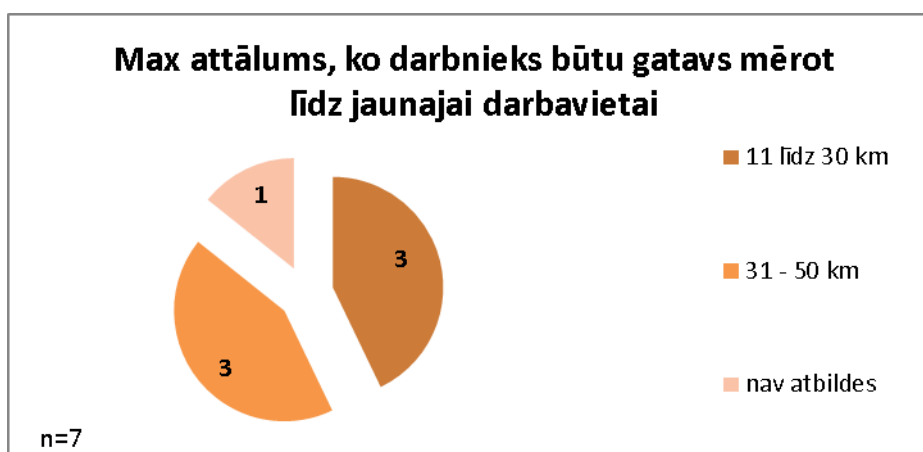
Bērnu aprūpē un rehabilitācijā iesaistītie pieci darbinieki visos gadījumos vēlētos turpināt darbu ar ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem, divi no pieciem darbiniekiem vēlētos strādāt ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (viens nevēlētos un divi nezina). Divi rehabilitācijā un aprūpē iesaistītie darbinieki vēlētos strādāt ar personām ar garīga rakstura traucējumiem (divi nevēlētos un viens nezina) un viens darbinieks vēlētos turpināt darbu veco ļaužu aprūpē (trīs nevēlētos un viens nezina).

Attēls 4. BSAC darbinieku gatavība strādāt ar dažādām mērķa grupām sociālajā aprūpē.

Attiecībā uz iespējamo nodarbinātību citā tematiskajā jomā un profesijā, papildus iepriekš minētajām – no iestādē aptaujātajiem septiņiem darbiniekiem citā jomā gatavs strādāt tiešā veidā nav neviens darbinieks - trīs iestādes darbinieki nevēlētos darbu citā jomā un četri darbiniekiem ir grūti atbildēt uz šo jautājumu.

Maksimālais attālums, ko darbinieki būtu gatavi mērot līdz citai darbavietai, svārstās robežās no 15 līdz 50 km.

Attēls 511. Maksimālais attālums, ko darbinieki būtu gatavi mērot līdz jaunai darba vietai.

2. pielikums. Diskusijās identificēās BSAC un pašvaldības pārdomas un jautājumi

- 1) Tiek paustas pārdomas, ka jaunajā bērnu aprūpes modelī “ģimenē”, ieliekot kopā dzīvot sešus bērnus no dažādām ģimenēm, vienam cilvēkam dienā būs grūti vienlaicīgi visus bērnus pieskatīt un veltīt uzmanību katram no viņiem, risināt viņu problēmas. Bērniem ar uzvedības traucējumiem rekomendējams paredzēt lielāku aprūpes personāla skaitu.
- 2) Tiek paustas pārdomas, ka lai īstenotu jaunu bērnu aprūpes modeli, būtu jāmaina amatu kategorijas, izveidojot apvienotu amatu (bērnu aprūpes speciālists-auklis-pavārs).
- 3) Tiek paustas pārdomas, ka bērnu aprūpes iestādēm būs grūti panākt ģimenisku vidi, ja ikdienā nomainās pieci darbinieki - visi nevar bērnam būt piesaistes persona.
- 4) Tiek pausts ieteikums ZPR organizēt kopīgu sanākumi pašvaldībām, kurā tiktu prezentēta informācija par ETS programmām un pārrunātas iespējamās kopīgu projektu idejas.
- 5) Attiecībā uz ETS projektiem, tiek jautāts, vai ETS programmās partneriem ir jāveido identiski infrastruktūras pielāgojumi un kā labāk, efektīvāk piesaistīt partnerus ETS projektiem.